

'Uygulamalı' Çokkültürlülük Karşıtlığı Anti-Multiculti Terörizm

Avrupa'da aşırı sağ eğilimlerin artması yeni bir konu değil. Aşırı sağcıların birçok ülkede hükümet kurması ya da koalisyon ortağı olması, yabancı düşmanlığının artması, nefret suçlarının yaygınlaşması ... Sosyal medya ağlarında ve kişisel bloglarda görünürlüğü gittikçe artan ve "beğenilen" bu tür söylemler de cabası. Fakat şiddet, kendisini yalnızca eylemde gösterdiğinde bu denli tepki çekiyor.

Breivik'e göre çokkültürlülük, Frankfurt Okulu'yla Yahudilerin 1945'ten beri tüm dünyaya yaymaya çalıştığı bir değer. Şimdiyse Avrupa'yı ele geçirmeye çalışan Müslümanlar "Kültürel Marksizm"i savunanlarla işbirliği yaparak akın akın kıtaya geliyor. Yani, aşırı sağın yeni ve eski "öcü"leri arasında bir çeşit bağlantı var: Komünistler, Yahudiler ve Müslümanlar.

NORVEÇ'TE SESSİZLİĞİN SONU?

Alev YILDIRIM

Norveç, 22 Temmuz 2011'de, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk defa kanlı bir saldırı yaşadı. Önce, dikatleri o yöne çekmek için bir bombalı saldırı, ardından da hükümetteki İşçi Partisi'nin Utøya Adası'ndaki gençlik kampına düzenlenen silahlı saldırı.

Kendisini "haçlı şövalyesi" olarak adlandıran saldırgan, Anders Behring Breivik adlı 32 yaşında bir Norveçli. Avrupa'yı Müslümanlardan ve komünistlerden koruma şiarıyla düzenlediği bu saldırıyı uzun zamandır planladığı ve internet blogunda ve videolarında saldırıyı yapacağını sinyallerini verdiği tartışılıyor. Zaten Breivik de bu eylemi 2009'dan beri planladığını ve eylemi gerçekleştirmeden önce sosyal medyada aktif bir şekilde Avrupa'daki diğer aşırı sağ gruplarla bağlantıda olduğunu, fakat eylemini kendi başına gerçekleştirdiğini itiraf etti. (devamı 3.sayfada)

**AB Dönem Başkanı
Polonya**
Recep Ersel ERGE
sayfa 4-5

**Almanya'nın Kalifiye
Göçmen Avı**
Esra DERE
sayfa 7

**Kuzey İrlanda:
Temmuz Yine Sıcak Geçti**
Onur HAZNEDAR
sayfa 12

**Çeklerin Yeni Dış
Politika Konsepti**
Zahide Tuğba ŞENTERZİ
sayfa 8-9

**Portre:
Desiderius Erasmus**
Nazlı AKGÜN
sayfa 16-17

**Londra'da Sokak
Fotoğrafçılığı**
Aylın AYDI
sayfa 13

**Derecelendirme Kuruluşlarının
Kredi Notu Düşüşte**
Esra AKGEMCİ
sayfa 10-11

**Britanya'da
Medya Skandalı**
Aysun ÜNAL
sayfa 2

Britanya'da Medya Skandalı

Aysun ÜNAL

Britanya, aslında çok yeni olmayan fakat Temmuz'da ülkenin gündemine tam anlamıyla oturan bir skandalla çalkalanmakta. Ülkenin en köklü ve tirajı en yüksek gazetesi olan News of The World ve bağlı olduğu haber grubu, telefon dinleme skandalıyla ülkenin gündemine oturdu. Üstelik Başbakan Cameron'ın eski basın danışmanı Andy Coulson'ın da bu skandalın baş aktörlerinden biri olması, ülkede hükümete olan güveni de iyice sarsmış durumda. Zaten kamu harcamaları kesintileriyle büyük oy kaybeden koalisyon hükümeti, bu skandalla birlikte bir adım daha gerilemiş gözükmemekte.

Aslında yeni bir şey olmayan bu skandalın kökleri 2000'lerin başlarına kadar uzanıyor. İngiltere'nin önde gelen gazetelerinden Daily Telegraph'ın ortaya çıkardığı üzere, 2000'de Rebekah Brooks'un 32 yaşında genç editör unvanını almasının ardından, News of The World gazetesi telefon dinleme çalışmalarına başlıyor. 2002'de 13 yaşındaki Milly Dowler'in kaybolmasının ardından gazete, çarpıcı manşetler atabilmek uğruna küçük kızın mesaj kutusuna girerek gelen mesajları ele geçirmekle suçlanıyor. gazetesinin 2005'te Prens William'a gelen sesli mesajları da dinlediği iddia ediliyor. 2005'teki terör saldırısında ölen

7 kişinin ve son olarak Irak ve Afganistan'da ölen askerlerin ailelerinin telefonlarının dinlenmesiyle bardağı taşıran son damla oluyor.

Rupert Murdoch, ancak iddialarının iyice içinde çıkılmaz boyutlara ulaşmasından sonra 6 Temmuz'da bir açıklama yaptı ve durumun çok acı ve kabul edilemez olduğunu söyledi. Fakat skandalın baş aktörlerinden Rebekah Brooks gazetesinin baş yöneticiliğini sürdürmeye devam etti. Tepkilerin dinmemesi üzerineyse, Murdoch'un sahibi olduğu İngiltere'nin en büyük basın kuruluşu News Corporation, 7 Temmuz'da News of The World'ü kapatılacağını ve 10 Temmuz'daki son baskının tüm gelirlerinin bir yardım kuruluşuna bağışlanacağını duyurdu. Hemen ardından da Başbakan Cameron, iki ayrı soruşturma başlatılacağını açıkladı. Bunlardan birincisi hukuk tarafından News of The World'e karşı başlatılan soruşturmaydı, ikincisiyse İngiliz basını için uygulamaya konulması gereken yeni düzenlemelerle ilgiliydi. Başbakan, Andy Coulson'ın kendi danışmanlığını yaptığı zamanla ilgili her türlü sorumluluğu da üstlendiğini açıkladı ve aynı gün içinde Coulson da tutuklandı. Tutuklanma nedeni, telekomünikasyon yoluyla yolsuzluk yapmaktı.

Tüm bunların hükümeti bu kadar tedirgin etmesinin ne-

deni, Cameron'ın onca itiraz ve uyarıya rağmen Andy Coulson'ı basın danışmanı yapması ve skandal ortaya çıktıkça hatırlatılan uyarılara rağmen yavaş hareket etmesi oldu. Ayrıca Londra polisinin de telefonların dinlenmesini kolaylaştırmak veya görmezden gelmek için rüşvet aldığı iddiaları ülkede hükümete olan güveni biraz daha azalttı. Ülkede son olarak yapılan hükümet harcamaları kesintilerinde zaten çok fazla oy kaybeden David Cameron'ın, koalisyon hükümetinin bu son skandalla birlikte iyice çıkmaza girdiği görülüyor.

İngiltere'de hem polis hem de yargı tarafından yürütülen soruşturma aynı zamanda meclisin gündemini de sıklıkla meşgul etmekte. Geçtiğimiz hafta Avam Kamerası'nda yapılan genel görüşmede tatillerini erteleyen ve-killer, başbakanı soru yağmuruna tuttular. Bu skandalın ortaya çıkmasıyla birlikte dikkatler polis teşkilatındaki usulsüzlüklere ve polis-medya-siyaset arasındaki üçlü çıkar ilişkilerine çevrildi.

Başbakanlık basın baş danışmanlığını yapan Coulson, geçtiğimiz haftalarda gözaltına alındı ve kefaletle serbest bırakıldı. Gazetesinin sahibi Murdoch'a ait yeterli delil bulunmadığı için, Murdoch ve oğlunun akıbeti soruşturma sonunda belli olacak. Öte yandan, skandal,

tam da İngiltere'nin 168 yıllık en eski gazetesinin sahibi Avusturyalı iş adamı Murdoch yüzde 39'una ortak olduğu BskyB'nin geri kalan hisselerini almak istediği sırada patlak vermişti. Şimdilik hükümet BskyB'nin satışını askıya alırken Murdoch'un adı hemen hemen her akşam yayınlanan belgesellerde uzun bir süre daha anılmaya devam edecek gibi görünüyor.

Tüm bunlar olurken Londra'daki iki üst düzey polis memurunun son iddialar sonrasında istifa etmesi ve skandalı ortaya çıkaran eski News of the World muhabiri Sean Hoare'in evinde ölü bulunması akla başka soru işaretlerini de getirmekte. Son günlerde parşölyeri tarafından iyice komşu olduğu gözlemlenen Hoare, hiçbir hastalığı olmamasına rağmen Guardian'a konuştuğundan 2 hafta sonra Londra'daki evinde ölü bulundu. Son zamanlarda devamlı takip edildiğini düşünen Hoare komşularına, ondan haber almak isteyen birileri olduğu takdirde evde olmadığını söylemelerini rica ettiği biliniyor. Yapılan otopsi çalışmalarında herhangi bir şüphe olmadığı belirtildi de, skandalın hemen ardından gelen ölüm kafalarda soru işareti yaratmış durumda.

Çokkültürlülük Karşıtı Manifesto

Alev YILDIRIM

Aşırı sağ politik görüşlerini paylaştığı birçok yazısı ele geçirilen Breivik'in en önemli çalışmalarıysa "2083-Avrupa Bağımsızlık Bildirgesi" adındaki videosuyla bin 561 sayfa uzunluğundaki manifestosu. Bu manifestoyu ve videoyu, saldırıyı gerçekleştirmeden önce paylaşan Breivik'i ve eylemlerini, yalnızca psikolojisi bozuk birinin fiilleri olarak görmek de zor. Çünkü henüz eyleme geçirmeseler de birçok insan bu düşünceleri ve fikirleri paylaşıyor. Üstelik bu türden fikirleri basit bir İslamofobi ya da komünizm karşıtlığı olarak değerlendirilmek de kolay görünmüyor. En azından tarihsel Doğu-Batı, Hıristiyan-Müslüman dünya karşıtlığının yeniden üreten eylemler, Avrupa'da yeni bir siyasi hava da estirecek nitelikte.

Neden Utøya Adası?

Breivik'in itiraf ettiği gibi, bombalama olayı yalnızca bir kamuflemdir. Asıl hedef İşçi Partisi Gençlik Kampı'nın düzenlendiği Utøya Adası'ydı. Breivik, genç nesillerin partiye akışını önlemek amacıyla kampa katılan 14-17 yaşları arasındaki onlarca genci katletti. Gerekçesi bu kadar basit bir nedene dayanmasına rağmen, komünizm karşıtlığının kökenleri çok farklı bir noktadan ileri geliyor: Çokkültürlülük karşıtlığı.

Breivik'in, kültürel farklılığa olan nefreti etrafında şekillenen göçmen sorunu, Avrupa'nın istila edilmekte olduğu düşüncesiyle birleşiyor. Bu "sorun"un nedeniyse Avrupa'daki "çokkültürlülük ittifakı". Bu ittifakın en önemli bileşeni Marksistler. Diğerleriyse, Marksist değerleri benimseyen hümanistler ve bu ittifaktan yararlanan kapitalist küreselleşmeler.

En büyük tehlike olarak görülen Marksizm'in bu güne değin ilham verdiği bütün toplumsal hareketler, Avru-

pa'nın geleneksel yapısını ve kültürünü bozan tarihsel olaylar olarak görülüyor: İşçi hareketleri, cinsel özgürleşme hareketleri, çevreci hareketler, feminist hareket. Bu hareketlerle birlikte kabul edilen değerler ise Kültürel Marksizm olarak adlandırılıyor. Bunu destekleyen üniversite profesörleri, medya ve yayın organları ise hedef olarak gösteriliyor. Hatta, ona göre, sosyal demokratlar da "Marksist" değerleri benimseyerek Avrupa'nın geleneksel değerlerini hiçe sayıyorlar.

Kısacası, hedefte yalnızca komünistler değil, "komünist değerleri" benimseyen tüm gruplar var. Bütün bu gruplarınsa tüm Avrupa'ya bu değerleri, kısacası çokkültürlülüğü empoze ettiği, göçmenlerin Avrupa'yı ele geçirdiği ve buna karşı nitelikli bir muhalefetin olmadığı savunuluyor. Buna karşı çıkmak ve Batı Avrupa kültürünü, geleneğini korumak adına Breivik'in savunduğu manifesto,

bir savaş çağrısı niteliğinde. Kendisini "komünizm avcısı" ve yeni tapınak şövalyesi olarak adlandıran Breivik, bütün Avrupa'yı "multiculti" karşıtlığına, yani çok kültürlülük karşıtlığına çağırıyor. Bu noktada, gerçekleştirdiği eylemin politik altyapısını değerlendirmek bakımından oldukça önemli.

Çokkültürlülük karşıtlığı manifestonun temel noktasını oluştururken, Breivik'in çokkültürlülük tanımı şu şekilde: "Çok kültürlülük, Avrupa kültürü ve geleneklerini, Avrupalılık kimliğini ve hatta Avrupa ulus-devletlerini yıkmayı amaçlayan, Avrupa karşıtı bir nefret ideolojisidir. Bu şeytani soykırım ideolojisinin tek amacı, Avrupalı olan her şeyi tamamen yok etmek." Bu tanım manifestoyla birlikte değerlendirildiğinde apaçık bir nefret söylemi üretirken ve belli siyasi grupları ve göçmenleri açık bir şekilde hedef gösterirken, Breivik'in, "faşist, ırkçı ya da neo-nazi" olarak tanımlanmak isteme-

mesi oldukça ilginç. Bu tanımları, kültürel Marksistlerin onlara karşı oluşturduğu bir kompo, bir beyin yıkama aracı olarak görüyor. Bu şekilde kültürel Marksizm doğru bir politika gibi gösteriliyor diye ekleyerek, Avrupa'yı "Kültürel Marksizm'e teslim olmamaya" çağırıyor!

Breivik'e göre, kültürel Marksistler şu stratejilerle beyin yıkıyorlar: 1. Strateji: Marksist rejimlerin başarısını överek anti-Marksistleri karalamak; 2. Strateji: Geniş çapta yapılan göçlerle Avrupa'nın etnik yapısını bozmak; 3. Strateji: Tarihi kahramanları görmezden gelip yeni Marksist idoller yaratmak (Burada Breivik, tarihi kahramanlar olarak, Müslümanlara karşı askeri başarıları sağlayan tapınak şövalyelerini ve Endülüs Devleti'ne karşı savaş açan komutanları örnek veriyor); ve 4. Strateji: Sistematik olarak Avrupa kültürünü ve geleneklerini yok etmek.

'Anti-Multiculti' savaşı

Norveç'te gerçekleşen bu saldırının, yalnızca barışçıl bir ülkede gerçekleşen acı katliam olarak değerlendirilemeyeceği açık. Çokkültürlülüğe karşı eğilim, Avrupa'da ve aslında dünyanın pek çok yerinde, ciddi bir mesele artık. Avrupa Birliği'nin çokkültürlülük politikasına, "değeri"ne böylece bir yolla karşı çıkılarak bunları halka empoze edilen değerler olarak ta-

nımlanması, üstüne üstlük, Avrupa Birliği'nin "Çokkültürlülük Diktatörlüğü" olarak adlandırılması, meselenin ciddiyetini gözler önüne seriyor. Burada, tarihi alışageldiğimizden epey farklı okuyan ve 1945'ten beri baskı altına alınarak faşist, ırkçı, Nazi diye damgalandığını iddia eden bir anlayış söz konusu. Ki eylemi tek başına gerçekleştirmiş olmasına karşın,

Breivik'in Avrupa'da farklı ülkelerde bulunan ve aynı görüşleri paylaşan gruplarla irtibat halinde olduğu biliniyor. Bu gruplar, Avrupalı kültürlerinin yok edildiğine ve çokkültürlülük politikaları altında asimile edildiklerine inanıyor. Hedef, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da gündemde olan hoşgörü, çok kültürlülük, sosyal demokrasi gibi değerlerin

toptan reddedilmesi anlamına geliyor.

Avrupa'nın özgürlüğünün, kendisi gibi Kültürel Marksizm Diktatörlüğü'ne başkaldıran insanları baskı altına aldıkça tam olarak sağlanamayacağını savunan Breivik'in, W. Churchill'den yaptığı alıntı oldukça manidar: "Geleceğin faşistleri, kendilerini anti-faşist olarak adlandıranlar olacaklardır."

AB Dönem Başkanı Polonya

Recep Ersel ERGE

Polonya, 38 milyonluk nüfusuyla, 2004'te AB'ye katılan 10 devletin en büyüğü konumunda. Henüz 7 yılı bulan üyelik geçmişinde Birlikten ciddi faydalar sağlayan eski Doğu Bloğu ülkesi, şimdi ilk kez AB Dönem Başkanlığı'nı yürütme görevini üstlendi.

1 Temmuz'da Macaristan'dan devraldığı bu görevi 1 Ocak 2012'de Danimarka'ya devredecek olan Polonya, 6 aylık görev süresi boyunca Avrupa'daki pozisyonunu güçlendirmeyi hedefliyor. Polonya, AB Bakanlar Konseyi Başkanlığı görevini Dışiş-

leri Bakanlığının koordinatörlüğünde çeşitli bakanlıklarının katkısıyla yürütecek. Başkanlık döneminin sonuna kadar ekonomik büyüme, güvenlik, kırsal kalkınma, gıda güvenliği, çevre, telif hakları gibi pek çok konuda gelişme kaydedilmesi amaçla-

nıyor. Hedeflerine ulaşabilmek için hükümet toplam 429.4 milyon zloti (yaklaşık 247 milyon TL) harcayacak. Bütün bu çabaların organizatörüyse, AB-Polonya ilişkilerinin merkezindeki Polonya Dışişleri Bakanı Radosław Sikorski olacak.

Polonya'nın iyimserliğine ihtiyaç var

Avrupa ekonomisinin tekrar büyüme istikametinde ilerlemesini temin etmek, başkanlık gündeminin ilk maddesi olacak. "Polonya'nın öncelikli hedefi Avrupa'da büyümeyi sağlamaktır. Gerisi bunu takip edecek" diyen Sikorski'ye göre, ekonomisi rahatlayan ve büyüyen bir Avrupa, kendi içinde daha dayanışmacı, genişleme fikrine daha açık ve komşularına karşı daha cömert olabilir. ABD'de başlayıp tüm dünyayı etkisi altına alan 2008 ekonomik krizi, bilindiği gibi, birden fazla AB üyesini (Portekiz, İrlanda ve Yunanistan) sıkı kemer sıkma politikaları uygulamak zorunda bıraktı. Üstelik hayati tehlikenin hala atlatılmadığı bugünlerde

salgının yayılabileceği endişesi de büyüyor. Sadece Avrupa'nın değil, dünyanın dev ekonomileri dâhi tökezlemişken, Polonya, krizi fırsata çeviren tek Avrupa devletiydi. Öyle ki, ekonomisi küçülmemişti bile! Sikorski'ye göre başarının sırrı iyimserlikte: "Tabi başka sebepleri de var, ancak krizi iyi idare etmemizin en önemli sebebi Polonyalı tüketicinin sakinliği idi. Biz Polonyalılar çok daha kötüsünü gördük, o yüzden telaşa kapılmadık ve piyasanın işlemesine yardım ettik."

Sikorski'ye göre, ekonomik büyümenin temin edilmesinden sonra Avrupa'nın "tam" bir tek pazar olmasına çalışılmalı. Başbakan Donald

Tusk'ın "Polonya Avrupa'ya inanıyor" sözünü tekrarlayan Sikorski, ekonomik hedeflere ulaşılması sürecinde Avrupa'nın Polonya'nın iyimserliğine ihtiyaç duyduğunu düşünüyor. Bu fikri paylaştığı anlaşılan Başbakan Tusk, dönem başkanlığı süresince Polonya'nın bir hedefinin de Avrupa'ya tekrar inanç ve enerji getirmek olduğunu belirtmişti.

Euro bölgesinin üyelerinden olmadığı halde Polonya, Euro sorunlarına çözümün parçası olmaya da istekli. İzlanda ve Letonya'nın aldığı kredilere 200 milyon dolar katkıda bulunduğu ve şimdi Yunanistan için 250 milyon doların hazır olduğu belirtiliyor. Ancak, Dışişleri Ba-

kanı Sikorski bazı Birlik üyelerini eleştirmekten de geri kalmış değil: "Bazen bütün Euro bölgesinin, Polonya'nın yaptığı gibi, kamu borçlanmasına anayasal sınır getirmesi gerektiğini düşünüyorum. Hatırlayınız, İstikrar ve Büyüme Antlaşması'nı bozan tek ülke Yunanistan değil. Euro bölgesinin büyüklüğü de yaptı bunu." Bu anlaşma, kamu borçlarının gayrisafi yurt içi hâsılanın yüzde 60'ını geçmeyeceğini öngördüğü halde geçen sene Almanya, Fransa ve İtalya'nın kamu borçları bu sınırı aşmıştı.

Daha geniş ve daha güçlü bir Avrupa

AB'nin genişlemesini şiddetle destekleyen Polonya, başkanlık dönemi bitmeden Hırvatistan'ın üyelik anlaşmasını imzalamasına gayret ediyor. Hatta bir gün doğu komşusu Ukrayna'yı da AB'de görmek istiyor. Bu, şimdilik uzak görünse de buna yaklaşıldığına dair emareler de yok değil. Yakın gelecekte Ukrayna iki teklif arasında bir seçim yapmak zorunda kalacak: AB ile bir serbest ticaret bölgesine katılmak ya da Rusya, Belarus ve Kazakistan arasındaki gümrük birliğine katılmak. Ülkenin tercihini AB'den yana kullanmasına daha olası bakılıyor. Polonya uzun süredir AB-

NATO işbirliğinin de artırılması taraftarı. Ancak Kıbrıs sorunu devam ettiği sürece beklentileri tatmin olmayacak gibi. Dışişleri Bakanı Sikorski, AB ile NATO arasında kapsamlı bir işbirliği anlaşması yapılmamış olmasını "trajik ve kabul edilemez" bulduğunu söylüyor. Ne var ki, NATO'nun varlığı ve işlevinin ciddi şekilde tartışıldığı günümüzde AB'nin bu örgütlerle kalıcı ve kapsamlı bir işbirliği anlaşmasına varması pek olası görünmüyor.

Bu nedenle şimdilik "yapılabilir olana" odaklanan Polonya, savunma kapasitesini yükseltmesi için AB'ye baskı yapıyor. Sikorski'ye göre,

Libya'da yürütülen operasyon, daha katılımcı bir AB lojistik ağının tesisi, bir operasyon karargâhının kurulması ve genel olarak Avrupa savunma kapasitesinin yükseltilmesi için iyi bir argüman sağlıyor. Aslında, kısmen Polonya sayesinde, güvenlik konusunda ortak bir adım atıldı bile. Aralık 2010'da Weimar Üçgeni (Fransa, Almanya ve Polonya) AB Dışişleri Konseyi'ne ortak bir güvenlik ve savunma politikası geliştirilmesi çağrısı yapan bir mektup verdi. Öneriler Konsey tarafından kabul edildi ve AB'nin güvenlikten sorumlu Yüksek Komiseri Catherine Ashton, bu yılın sonuna kadar somut

sonuçlar almak üzere üye devletlerle birlikte çalışmakla görevlendirildi.

Polonya'nın Avrupa askeri kapasitesinin artırılmasına bu kadar vurgu yapmasına rağmen Libya'da süregelen operasyonda aktif askeri rol üstlenmediğini de belirtelim. Ancak bu, Sikorski'ye göre, bu bir çelişki değil: "Biz Bosna, Kosova ve Afganistan'daki görevlere zaten katılıyoruz. Irak'ta da bulunmuştuk. Birleşik Krallık Irak'a, Afganistan'a ve Libya'ya gitti. Fransa Afganistan'a ve Libya'ya gitti, ama Irak'a gitmedi. Bunlar her ülkenin yaptığı bireysel seçimlerdir. Bu iş böyle yürüyor."

Çevre politikası ve yeşil endişeler

Polonya'nın dönem başkanlığı süresince Çevre Bakanlığı, Avrupa'nın iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum sağlamasına yardım etmeyi üstlendi. Kaynakların daha etkin kullanılması ve biyolojik çeşitliliğin korunmasıysa üzerine düşeceği diğer meseleler. Çevre Bakanlığı ayrıca Birliği, 2012 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı RIO+20'ye de hazırlayacak.

Çevre örgütü Greenpeace, hassas çevre konularında çalışan dört Polonyalı siyasetçiyi yakından izlediğini bildirdi. Bunlar, gıda güvenliği, genetiği değiştirilmiş organiz-

malar ve enerji verimliliği hakkındaki görüşmeleri yürütecek olan bakanlar. Güney Afrika Durban'da yapılacak BM iklim değişikliği konferansında AB'nin koordinatörlüğünü yapacak olan Başbakan Donald Tusk da bu listede.

Ne var ki Polonya'nın çevre konusundaki çalışma planı, karbon salımı sorununa yaklaşımı nedeniyle gölgede kalıyor. Dönem başkanlığının Polonya'ya geçmesinden birkaç gün önce bütün Birlik üyeleri AB Komisyonu'nun "2050 Düşük-Karbon Yol Haritası" nı onaylarken bir tek Polonya onaylamamıştı.

Bu yol haritası, karbon salımını azaltma hedeflerini yükseltiyor, dolayısıyla Birlik üyelerinin yükümlülüklerini artırıyor.

Polonya'nın bu tavrı ağır eleştirilere maruz kaldı ve hatta AB Başkanlığı'na ilk adımını yanlış ayakla attığı ile getirildi. Başbakan Donald Tusk ise reddin gerekçesini açıkça söylüyor: "Bunu gerçekleştirecek paramız yok." Polonya elektriğinin yüzde 95'ini kömürden üretmesine rağmen 1990'dan beri karbon salımını ancak yüzde 30 azalttı. Dışişleri Bakanı Sikorski, gaz rezervlerinin açılıp işletilebileceği güne ka-

dar karbon salımının daha fazla azaltılmayacağını belirtiyor.

Polonya hükümeti, karbon salımının azaltılması hedeflerinin yükseltilmesine ilişkin yeni AB görüşmelerine de başkanlık edecek. Tam da bu nedenle olsa gerek, Greenpeace yetkilisi Robert Cyglicki bu konudaki fikrini beyan etti ve zorlayıcı hedefler konulacağını ummadıklarını söyledi: "Hepimiz biliyoruz ki Polonya Avrupa iklim politikasından pek haz etmiyor. Hükümetten istediğimiz şey, nötr ve adil olması."

Ortak Tarım Politikası Ne Kadar Ortak?

Görkem ÖZİZMİRLİ

Avrupa Birliği'nin son genişlemesiyle üye sayısının yimri yediye çıkması ve bilhassa Doğu Avrupa ülkelerinin ekonomik durumlarının AB standartlarına ne kadar uygun olduğuna dair tartışma bilindik. Öte yandan bu tartışmaların en önemli ayaklarından birisi de, Ortak Tarım Politikası (OTP) (Common Agricultural Policy- CAP). Zira Ortak Tarım Politikası AB'nin en önemli ayaklarından birisi ve bu önemini hem bütçe-

de kendisine ayrılan devasa paydan, hem de bütünleşmenin önemli adımlarından birisi olmasından alıyor.

Ortak Tarım Politikası, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra AET'nin açlıkla mücadele ve üretimin artırılması hedefleriyle oluşturuldu. Bu çerçevede çeşitli yöntemlerle çiftçiler sübvansede edildi, üretim yükü oranda artırıldı. Öyle ki, çiftçilerin ürettiği ürünlerin piyasa fiyatı AB'nin belirlediği "Eşik Fiyat"ın altında kalınca,

AB'nin aradaki farkı çiftçilere doğrudan ödeyen politikaları çiftçileri aşırı üretime itti ve hatta "süt gölleri" eleştirileri de gelmeye başladı. Öte yandan, Fransa gibi tarım gelirleri yüksek Batı Avrupa ülkelerinin çiftçileri, bu desteklerden diğer ülkelere oranla fazla yararlanmakla ve dolayısıyla bir eşitsizlik yaratmakla suçlandı.

Bu çerçevede, OTP'de bir takım reformlara gidildi. 90'lı yıllardan bugüne kadar da

AB'nin tarımı stratejik bir sektör olarak görerek üretimi artırma amaçlı politikası yerini yavaş yavaş çevre dostu tarım politikaları ve kırsal kesimin kalkınarak kente göç etmesinin önüne geçilmesi için bir araç olarak görülmesi dönemi haline geldi. Bu çerçevede başını Fransa, Almanya gibi ülkelerle Birliğe yeni katılan Doğu Avrupa ülkelerinin çektiği yeni bir tartışma başladı.

Doğu Avrupa OTP'den ne bekliyor?

Şu an hektar başına doğrudan ödemelerde eski ve yeni üyeler arasında bir ayırım var. Örneğin Yunanistan'da hektar başına 500 Euro olan ödeme, Letonya'da sadece 100 Euro civarında. Bunun sebebiyse OTP'nin ücretleri hesaplarken kullandığı eski ve Batı Avrupa merkezli hesaplama sistemleri olarak görülüyor. Yani Doğu Avrupa ülkeleri, yeni bir hesaplama sisteminin olmasını ve kendilerinin özgün koşullarının da bu hesaplama da yer tutmasını istiyorlar. Önerilen teklif de AB ortalamasının yüzde 90'ının altında destek alan ülkelerin, 2020'ye kadar kademeli olarak yüzde 90 seviyesine getirilmesi; ama bu, Romanya, Polonya ve Baltık ülkeleri tarafından yetersiz

ve dahası adaletsiz bulunuyor. Litvanyalı bir Avrupa Parlamenti bu talebini şöyle özetliyor: "Daha cesur ve hızlı reformlar istiyoruz."

OTP reformuna dair verilen kararlar, OTP bütçesinde daralmayı içermiyor. Yaklaşık 371 milyar Euro'luk devasa bir bütçeye sahip olan OTP'nin, 281.8 milyar Euro'su doğrudan ödemelere ayrılmış durumda ve bu meblağdan ayrılacak paylar tüm ülkeler için çok önemli. Özellikle Britanya bütçenin bu kadar geniş olmasına karşı çıkarken yanında Hollanda gibi ülkeleri de buluyor. Öte yandan Fransa tarım alanları ve tarım sektöründe çalışanı çok olan bir ülke olarak bütçenin daraltılmasına karşı. Almanya ise

tartışmalarda bir arabulucu gibi davranmayı tercih ediyor.

Fakat bütçenin değişmemesi Fransa'nın bir başarısı olarak görülürken, aşamalı değişimi öngören bu reformun kabulü Doğu Avrupa ülkelerini de isyan ettirdi. Letonyalı Parlamenti Alfreds Rubiks, şu an Avrupa ortalamasının yüzde 33'ü oranında doğrudan destek alan ülkesinin, kabul edilen uzun dönem bütçe önerisi gereğince 2020'de ancak yüzde 50 civarlarına geleceğini belirterek bunun adil olup olmadığını soruyor ve tüm Doğu Avrupa ülkelerinin endişelerini dile getiriyor. Öte yandan tarımda modernizasyona ihtiyaç duyan ve kırsal kalkınma konusunda Batı Avrupa kadar iyi du-

rumda olmayan bu ülkelere desteğin bu kadar az tutulması ve reformun yavaş işlemesi sonucunda yatırım yapılamayacağı ve birçok çiftçinin iflas edeceği öngörüsü de söz konusu. Bunun doğal sonucu da haliyle tek pazarın kriz yaşaması ve hatta hiç bir zaman "Tek Pazar" haline gelmemesi.

Diğer bir konuya, çevre dostu tarım politikalarının mütebakiyet esasına dayandırılmasına dair öneriler oldu. Özellikle Sarkozy tüm dünyada AB standartlarının karşılıklılık ilkesine göre diğer ülkeler tarafından da uygulanmasını dile getirirken, yine yeni katılan ülkeler bu konuda da kendi koşullarının dikkate alınması gerektiğini belirtiyor.

Sonuç

OTP'ne dair reformun şu hali, Fransa'nın istediğini aldığını gösteriyor. Bütçe düşürülmediği gibi Fransa'nın aldığı destek de düşmedi. Öte

yandan ABD'nin verimliliğe önem verilmesine gösterdiği duyarlılık da dikkate alındı. Doğu Avrupa ülkelerinin istekleriye uzun vadede kabul

edilmiş görülüyor. Ne var ki, kısa vadede pek de bir şey değişecek gibi değil. Kısacası, gündemde olanın eski üye ülkelerin parlamenterlerinin

söylediği gibi bir "win-win" reformu olduğu tartışmaya açık gözüküyor.

ATAUM

e-bülten

İletişim

Adres: Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)

Cemal Gürsel Caddesi, 06590 Cebeci, Ankara

Telefon: 0 (312) 362 07 62

Faks: 0 (312) 320 50 61

Web: www.ataum.ankara.edu.tr/ebulden

E-posta: ataum@education.ankara.edu.tr

Editör: Erdem DENK

Tasarım: Volkan KAYA

* Yazılarınızla katkıda bulunmak için denk@politics.ankara.edu.tr adresine email atabilirsiniz.

* ATAUM E-Bülten'de yer alan yazılar ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. ATAUM'un resmi görüşü değildir.

* Bu e-bülten içinde yer alan özel kullanım lisanslı tüm yazı ve görsellerin bütün hakları ATAUM'a aittir.

* Bu e-bülten, kaynak gösterilerek kopyalanabilir, dağıtılabilir, basılabilir.

Sahibi: ATAUM adına Çağrı ERHAN • **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** B. Erdem DENK • **Yayının Türü:** Süreli (Aylık) • **Basım Yeri:** Ankara Üniversitesi Basımevi, İncitaşı Sokak No:10 06510 Beşevler/ANKARA Tel: 0(312) 213 66 55 • **Basım Tarihi:** 18.08.2011

Almanya'nın Kalifiye Göçmen Avı

Esra DERE

Bugünlerde Almanya'nın gö- zünü Güney Avrupa ülkelerine çevirmesinin krizden ötürü, krizden ziyade bir sebebi daha var: Kalifiye eleman açığı, yani göç. Aslında

Almanya'nın hiç de yabancı olmadığı bu mesele, yaklaşık 50 yıl önce Yunanistan, Portekiz, İspanya ve ardından da Fas ve Türkiye'den yüzbinlerce vasıfsız işçinin

Almanya'ya getirilmesiyle başlamıştı. Bugün gelinen noktadaysa istenen vasıfsız işçi değil. Herhangi bir ülkeden veya meslek dalından olma şartı da söz konusu değil.

AB'nin en büyük ekonomisi ve aynı zamanda en yaşlısı olan Almanya artık, ülke ve meslek grubuna göre seçim yapılan nitelikli eleman arayışında.

Alman ya da AB vatandaşı olsun!

Federal Alman İstatistik Dairesi'nin 2030 yılına kadar ülkede 20 yaş altı nüfusun yüzde 17 azalacağı, 65 yaş üstü nüfusunsa yüzde 33 oranında artacağı tahmini ve ardından Federal İstihdam Dairesi'nin 2025 yılına kadar Almanya'da nitelikli işgücünün yaklaşık 6.5 milyon azalacağını bildirmesi üzerine yetkililer çözüm yolları aramaya girişti. Alman medyasında yer alan haberlerde işsizlerin teşvik edilmesi, an-

nelere verilen haklar ve emeklilik yaşının uzatılması gibi çalışmalara rağmen Almanya'nın kalifiye eleman açığını kapatamayacağı ve tek çözüm yolunun yabancı kalifiye elemanları ülkeye çekmek olduğu vurgulanıyor. Bu sebeple, Federal Çalışma Bakanlığı'nın 2005'te yürürlüğe giren Göç Yasası'nda da yer alan "Alman iş pazarında boş olan bir yere şayet Alman ve AB vatandaşı bulunamazsa ön-

celiği yabancı birisine verme" kuralını bazı mesleklerde iptal etmeyi görüştüğü bildiriliyor. Yani bir anlamda Alman ya da AB vatandaşı olmayanlara da (nitelikli işler) iş kapısı aralanmak isteniyor. Zorunluluktan doğan bu isteğin nedeni mi? Bugünlerde gözlerin çevrildiği güney Avrupa'da da, Almanya'nın milyonlara ulaşan kalifiye eleman açığını kapatabilecek sayıda insan yok. Bu uygulama iptal edilirse şir-

ketler, makine mühendisliği, otomotiv mühendisliği, elektronik mühendisliği, doktorluk gibi mesleklerde yabancı kalifiye elemanları bu uygulamaya tabi tutmadan işe alabilecek. Ancak ne var ki bu fikirler henüz görüşülme, partiler arasında tartışılma ve karara bağlan(ama)ma aşamasında iken gerçekte yaşanan farklı bir tablo var.

Herkesten ihtiyacımıza göre...

Federal İstihdam Dairesi'nin yurtdışı ilişkiler bölümü ZAV, 50 yıl önce yapılan aksine "kontrollü göç" adı altında İspanya'da mühendis, Yunanistan'da doktor ve Portekiz'de ise hababakıcı sektöründe genç kalifiye elemanlar arıyor. Zira mali krizden nasibini alan bu üç ülkede işsizlik oranları çok yüksek. Avrupa ülkeleri arasında yüzde 21'le en yüksek işsizlik oranına sahip ülke, İspanya.

Gençler arasındaki işsizlik oranı yüzde 43'e kadar çıkmış durumda. Buna bağlı olarak da yurtdışına göçen kalifiye elemanların sayısı her geçen gün artıyor. İspanya'nın komşusu Portekiz'de de durum pek farklı değil. İşsizlik oranı yüzde 12'ye tırmandı. Her gün daha fazla kalifiye eleman ABD, Brezilya ve İngiltere'ye göç ediyor. Yurtdışına göç, Portekizliler için adeta bir gelenek haline

gelmiş durumda. İşsizlik oranlarının yüzde 16'ya çıktığı Yunanistan'daysa kalifiye elemanların göç rotasında öncelikle İtalya yer alıyor. Birçok Yunan doktor Almanya'ya tercih ederken, gastronomi de önemli bir istihdam alanı. Peki, bu üç ülkenin Federal İstihdam Dairesi'nin hazırladığı konseptte adı bile anılmayan diğer ülkelere farkı ne? "Aldıkları iyi eğitim, ülkeye uyum sağlamaya ha-

zır olmaları ve bu ülkelerdeki işsizlik oranının yüksekliği" cevabını veriyor Süddeutsche Zeitung. Biraz satır aralarına biraz da gündelik hayatta inildiğinde aslında ülke seçiminin altındaki sebeplerin objektiviteden uzak olduğu görülebiliyor ve AB'nin keskin sınırları ve entegrasyon kazanında eritmeye çalışılan iki taraflı toplumsal tepki kolayca su yüzüne çıkıyor.

Partiler arası anlaşmazlık

Federal İstihdam Dairesi'nin nitelikli işgücü açığını özellikle İspanya, Yunanistan ve Portekiz'den gelen işçilerle kapatma girişimine hükümet ortağı Hıristiyan Sosyal Birlik Partisi'nden eleştiri geldi. Hıristiyan Sosyal Birlik Partisi politikacılar, yeni iş imkânları konusunda önceliğin Almanya'daki işsiz kesimde olması gerektiğini belirtiyor, yani Göç Yasası'nda ısrar ediyor. Hıristiyan Sosyal Birlik Partisi Genel Başkanı Horst Seehofer, Federal İstihdam Dairesi'nin çalış-

malarını, uzun süreli işsizliğin azaltılması ve yaşlı işgücünün istihdam piyasasına kazandırılması konularına yoğunlaşmasını gerektiğini vurguluyor. Partiler arası anlaşmazlığın bir diğer boyutu da hangi ülkeden göçmen alınabileceği konusu. Yabancı göçmenlere sıcak bakmadığı bilinen Horst Seehofer, özellikle Türk ve Arapların Almanya'ya göçüne sınırlama getirilmesi gerektiğini savunurken, Hıristiyan Demokrat Birlik Partisi'nden Laschet, bir göçmenin

niteliklerinin daha önemli olduğunu görüşünde. Bu tartışmaların sona ermesine katkı sağlamak üzere vakıfların da desteğiyle Kalifiye İşgücü ve Göç Üst Düzey Uzlaşma Grubu oluşturuldu ve basın toplantısıyla kamuoyuna tanıtıldı. Almanya'nın çeşitli kentlerinde faaliyet gösteren Mercator, Vodafone, Freudenberg, Körber ve Robert Bosch vakıflarının girişimiyle oluşturulan grup, Ekim'e kadar Federal Alman Meclisi'ne sorunun çözümüne ilişkin öneriler sunmayı hedefliyor. Hı-

ristiyan Birlik Partileri (CDU/CSU), Hür Demokrat Parti (FDP), Sosyal Demokrat Parti (SPD), Yeşiller ve sendika temsilcilerinden oluşan 13 kişilik grup halen yürürlükte olan Göç Yasası'nı tartışacak. Essen merkezli Mercator Vakfı Müdürü Bernhard Lorentz, toplantıdan Alman Meclisi ve Eyalet Temsilciler Meclisi'nde bütün partiler tarafından kabul edilme şans yüksek olan öneriler çıkacağını dile getiriyor.

Velev ki kapılar açıldı?

Federal İstihdam Dairesi'nin geçtiğimiz Ocak'ta Almanya'nın kalifiye eleman açığını kapatma amacıyla kontrollü bir göç politikasıyla 2025 yılına kadar 800 bin kalifiye işgücünü getirebileceği açıklaması, Başbakan Mer-

kel tarafından da destek görmüştü. Ne var ki kapıları göçmenlere açabilecek en önemli gelişme henüz gerçekleşmedi. Ekim'e kadar Göç Yasası'nın tartışılacağı toplantıdan çıkacak sonuçlar kuşkusuz göçmen politikası-

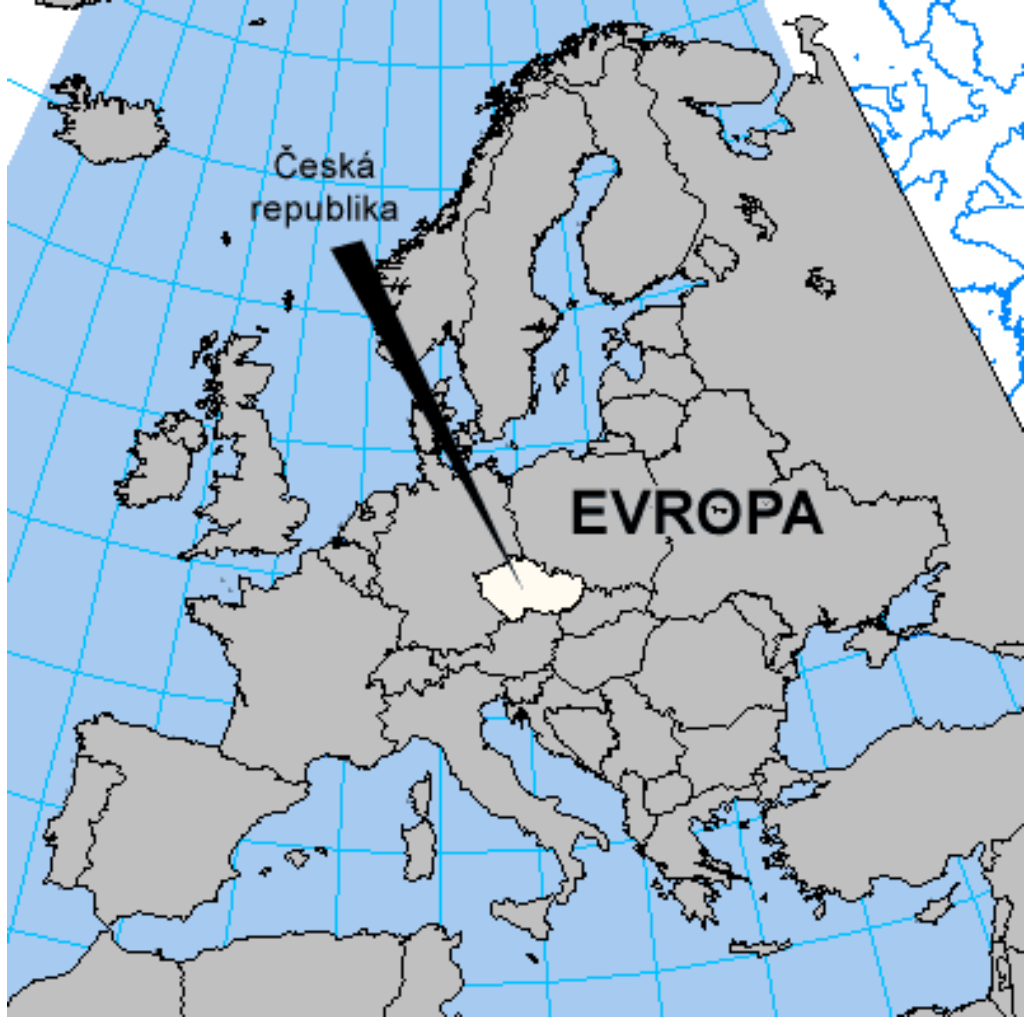
nın seyrini etkileyecek ama nitelikli işgücünü Almanya'ya taşımaya yetmeyecek. Çünkü entegrasyonun merkezine Almanca bilgisini koyan Almanya, yurtdışında kültür politikasına ağırlık vermediği, bir işyerinde çalış-

mak için şart koyduğu Almanca'yı AB içinde ve diğer ülkelerde öğretecek dil kursları açmadığı ve en önemlisi toplumsal tepkileri yıkamadığı sürece, yasal olarak açılan kapılardan fiilen geçecek göçmen bulamayacak.

Çeklerin Yeni Dış Politika Konsepti

Zahide Tuğba ŞENTERZİ

En son Dış İlişkiler Konsepti'ni 2003'te hazırlayan ve bu dönemde temel amacı AB'ye girmek olan Çek Cumhuriyeti, Birliğe 2004'te kabul edilmesine rağmen belgeyi bugüne kadar yenilememişti. Dönem başkanlığını da kapsayan 6 sene sonunda konsept yenilemesine gitmeye karar veren Hükümetle Dışişleri Bakanlığı'nın belgenin nihai şekli konusunda uzlaşamaması, Çek siyasetindeki ayrışmanın yeni bir örneği. Aslında konsept genel anlamda radikal önermeler içermiyor; beklentilere uygun olarak yuvarlak ifadelerle doldurulmuş birkaç temel amacın ifade edildiği 26 sayfalık metinde sorun da ne olabilir ki? Tabii ki, AB karşılarıyla yanlılarının yürütme çatısı altında buluşmuş olması... Dışişleri Bakanı Schwarzenberg'in "AB yalakalığı" ve ODS ile Cumhurbaşkanı Klaus'un AB'ye karşı karamsar tutumları. Başka? Ekonomik kriz ve kemer sıkma politikası sonucunda konseptin uygulanabilirliğinin soru işaretlerine bürünmesi.

'AB yalakası' Dışişleri Bakanı ...

2017 yılına kadar tasarlanan Dış İlişkiler Konsepti, aslında Mayıs'ta tamamlanmıştı. Özellikle savunma ve sanayi bakanlıklarından eleştiri yağmuruna tutulan 15 sayfalık metin, son kerte de Başbakan-Cumhurbaşkanı ikilisinin engeline takıldı ve Dışişleri Bakanı'na "düzelt de gel"

komutuyla geri verildi. Dışişleri Bakanlığı, son iki aydır çoğu eleştiriler üzerinde çalışsa da bazı tenkitlere kulak tıkmadı. Dışişleri Bakanı Schwarzenberg'in sözleriyle: "Konsepti en çok eleştirenler arasında özellikle Savunma Bakanı A. Vondra ve Başbakan P. Necas yer alıyor. Bilin-

diği gibi fazlaca AB yanlısıyım, eski Başbakanımız Topolanek buna AB yalakalığı derdi. Bu durum da ikisinin hoşuna gitmiyor." Kendisine yöneltilen eleştirileri espiyle karşılayan Schwarzenberg, AB politikasında bir değişiklik yapmayacağını belirtse de, konseptin saiki konusun-

da kelime oyunları ile gönülleri almış olmalı ki, tasarı 20 Temmuz'da kabine tarafından kabul edildi. Kelime oyunları neler mi? Örneğin Cumhurbaşkanı Klaus'un eleştirdiği "birlik ve bütünlük içerisindeki AB" yerine "güçlü AB" kavramı kullanıldı.

Avrupa'ya geri dönüş

Konseptin ilk cümlesi yazılış amacının ilk tezahürü niteliğinde: "Avrupa'ya geri dönüş tamamlandı". Anlaşılan son 20 seneyi Avrupa'ya dönüş olarak algılayan Çekler, Avusturya ve Almanya'yla işgücü hareketliliği konusun-

daki son kısıtlamaların ortadan kalktığı, entegrasyonun tamamlandığı bu dönemi Avrupa'ya dönüş yolundaki son adım olarak kabul ediyor. Konseptin yazım stilineki bir diğer ilginç noktaysa, iki durumun kabulle-

nilmesi: 1. Kaynak ve amaçların gerçekçi bir sentezinin oluşturulmaya çalışılması. Yani kaynak yok, ona göre ne amaçlayabilirsek amaçlıyoruz deniyor. 2. Değişen dünya düzeninde küçük ve orta ölçekli ülkelerin ve hatta orta

ve doğu Avrupa ülkelerinin öneminin azaldığı bilincinin metne doğrudan yansıtılması. Netleştirilmemiş amaçlara ulaşmanın temel aracıysa, uluslararası organizasyonlardaki (AB, NATO, BM vb.) faaliyetler.

ABD kilit müttefik, Almanya stratejik ortak

Somut olarak bakıldığında, NATO ve ABD bağlantısı, Çek Cumhuriyeti güvenlik algısı çerçevesinde önemli bir yer alıyor. Konseptin ilk taslağında NATO, AB vurgusunun gölgesinde kaldıysa da, Savunma Bakanı Vondra'nın uyarısıyla durum düzeltildi. Güvenlikte ikililik algısı yaratmak istemediğini belirten Dışişleri Bakanı, bu konuda da ABD'yi önceleyen anlayış karşısında geri adım attı: "ABD, 20. yüzyılda totaliter rejimlerin yıkılmasına ciddi katkıda bulunmuş, modern

Çekoslovakya'nın kurulmasını ve bağımsızlığını tekrar kazanmasını sağlamıştır". Rusya'yla ilişkilere biraz daha karışık. İki metnin bir kısmında isim verilmeden "bazı ülkeler siyasi, ekonomik ve askeri baskı uygulayarak etki alanı oluşturmaya çalışıyor" denilerek füze kalkını ve doğalgazla ilgili krizler hatırlatılarak bahsedilen Rusya'yla ilişkiler, ayrı bir bölümde "karşılıklı çıkar" ilişkisi temelinde tartışılmış. Özellikle terörle mücadele, ekonomi ve enerji alanında

işbirliği öngörülürken, Rus sivil toplum kuruluşlarıyla başta insan haklarını desteklemek üzere, diyalogun devam edeceğinin altı çiziliyor. Çin, önemli ticaret ortağı ve Tayvan konusunda da "tek Çin" politikası uygulanıyor. Türkiye'nin AB'ye girişi destekleniyor, kültürel olarak yakın görülen İsrail'in güvenliğinin sağlanmasıysa Çek Cumhuriyeti'nin stratejik amaçlarından birisi olarak gösteriliyor. Bölgesel birliklerin (Vişegrad Grubu) güçlendirilmesinden bahsediliyor

ve Doğu Ortaklığı destekleniyor. Kabul edilen Gelişimde İşbirliği Konsepti'ne göreyse, Çek Cumhuriyeti 2010-2017 yılları arasında öncelikli olarak 5 ülkeye odaklanacak: Afganistan, Bosna Hersek, Etiyopya, Moldova ve Makedonya. İşbirliği programı hazırlanmamış ancak işbirliği sürecinde öncelik sahibi olan bir beşli daha var (proje ülkeleri): Gürcistan, Kamboçya, Kosova, Filistin ve Sırbistan.

Enerji güvenliği

Güvenlik, ekonomi ve insan hakları üçlüsünün yanında konseptte geniş yer verilen ve ayrı bir bölümde tartışılan bir diğer konuya enerji güvenliği, daha doğrusu enerji arzı güvenliği. Bu konunun ayrı önemi haiz olmasının nedenlerinden biriyse, Çek Cumhuriyeti'nin enerji politikası alanında AB platfor-

munda kendi stratejik çıkarlarını savunacağını açıkça belirtmesi. Ki bu da metinde geçen, net tanımlanan tek amaç.

Kuzey Afrika, Hazar Denizi bölgesi ve Ortadoğu, Rusya'nın yanı sıra kaynak sağlanabilecek hedef ülkeler olarak görülüyor. Almanya'yla mevcut stratejik ortak-

lığın temelinde de Çeklerin tercih ettiği batı-doğu enerji hattı yer alıyor. Fakat Fransa'yla durum farklı. Dış politikaları nerdeyse taban tabana zıt olan bu iki ülkeyi birleştiren konu, nükleer enerji kullanımı olsa gerek. Dış ilişkiler konseptinde nükleer enerjinin "meşru enerji kaynağı" olarak geçmesi, bir-

çok AB ülkesinin tepkisini çekecek gibi. Bu maddenin bir diğer özelliği de Cumhurbaşkanı Klaus'u sevindiren maddeler arasında yer alması. Zira Çeklerin ulusal çıkarları çerçevesinde düşünen Cumhurbaşkanı'na göre, nükleer enerjiye yalnızca popülistler karşı çıkıyor.

Konsepte Giremeyenler: Lizbon çekincesi ve Euro

Cumhurbaşkanı Klaus'un 2009'da istediği ve Hırvatistan'ın üyelik müzakereleri sırasında gündeme oturacak konu olan Çek Cumhuriyeti'nin Lizbon çekincesi, konseptte yer almadı. Beneş Kararnamelerinin delinmesinden ve eski Sudet bölgesinde yaşayan ve tehcir edilenlerin

mal talebinde bulunmasından korkan Klaus, Çeklerin AB İnsan Hakları Bildirgesi'ne taraf olmasını istemiyor. Klaus, Başbakan Necas'ten "mücadele" sözü alsa da çekincenin konseptte geçmesini sağlayamadı.

Cumhurbaşkanı Klaus'un eleştirilerinden bir tanesi de

mevcut Euro krizinin Dışişleri Bakanı tarafından göz ardı edilmesi. Çek Cumhuriyeti üyelik müzakerelerinde ortak para birimine geçmeyi kabul etse de mevcut krizde durum değişiyor. Klaus, AB ile istisna müzakeresinin yapılmasını önerirken Başbakana göre buna gerek yok zira kim-

se onları Euro'ya geçmeye zorlayamaz. Yürütmenin cumhurbaşkanı-başbakan kanadındaki Euro'ya geçme isteksizliğine Schwarzenberg ortak olmadığı için durum konseptte de yansıtılmamış anlaşılır.

Ekonomik kriz ve Konseptin uygulanabilirliği

Çek Cumhuriyeti'nde bir yandan Dış İlişkiler Konsepti hazırlanırken diğer yandan ekonomik krizin ağırlığı altında kemer sıkma politikaları derinleştiriliyor. Krizin iç politikadaki etkileri net: Emeklilik yaşı vatandaşların tepkisine karşı 71'e çıkarıldı, sağlık reformunda tedavi masrafları kısmen vatandaşa yüklendi vs. Daha gerçekleşmeyen ancak çok tartışılan vergi reformuysa yolda. Bu reforma göre, hizmet ve mal alımlarında uygulanan tüm vergiler arttırılacak. Yani pek yakında doğalgaza, elektriğe, suya, gıdaya zam geliyor. Vatandaşlar isyanda, sendikalar greve gidiyor.

Ancak kriz yalnız iç politikayı etkilemedi. Dışişleri Bakanlığının bütçesi 2010'da 6.25 milyar CZK iken bu miktar 2011'de 5.6 milyar oldu. Finans Bakanlığı'nın 2012 için önerdiği rakamsa 5.4 milyar. Sonuç? Dış temsilciliklerde çalışan yerel personeller işten çıkarılıyor, diplomatlar geri çekiliyor, bakanlığa ait gayrimenkuller satılıyor ve dış temsilcilikler kapanıyor.

Çek Cumhuriyeti son 2 sene de toplam 10 temsilcilik kapattı. Angola, Kenya, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kolombiya, Venezüella, Kostarika ve Yemen'deki elçiliklerle Montreal, Bombay ve Sydney'deki başkonsolos-

luklar bu süreçte kapatılan temsilcilikler arasında. Elçiliklerin kapatılması konuşulan ülkeler arasında Lüksemburg ve Belçika'nın yanı sıra Çek Cumhuriyeti'ne 2014'e kadar 132 milyon Euro fon sağlayan Norveç'in Oslo Büyükelçiliği de yer alıyor.

Çek Cumhuriyeti günümüzde AB nüfusunun yüzde 2.1'ini, GSMH'nin da yüzde 1.2'sini oluşturuyor. Ve Çek Cumhuriyeti uluslararası öneminin azaldığı bir dönemden geçiyor. AB politikalarında bugüne kadar amaçlanan ama başarısızlıkla sonuçlanan 4 madde var: AB içerisinde Avrupa mevzuatına karşı "milli duruş belirle-

me" sistemini oluşturamadı; AB nezdinde tasarlanan ve sunulan kanun teklif ve tasarılarının Çek Cumhuriyeti'ne etkilerinin değerlendirilmesi yapılamadı; tasarı ve tekliflerin kabul edilmesinden önce strateji belirleme sistemi oluşturulamadı; ve tasarı ve tekliflerin hazırlık aşamasında aktif müdahale ortamı oluşturulamadı. Bunun üstüne gelen ekonomik kriz ve kemer sıkma politikaları da özellikle Dışişleri Bakanlığının hareket alanını bir hayli kısıtlamışa benziyor. Bütün bu gerçekler ışığında Dış İlişkiler Konsepti'nin uygulanabilirliği iyice tartışmaya açık hale geliyor.

Derecelendirme Kuruluşlarının Kredi Notu Düşüşte

Esra AKGEMCI

Borç krizini bir türlü aşamayan Euro Bölgesi ülkelerinin bir başka derdi de, sürekli notlarını düşürerek krizi derinleştirdiği düşünülen uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları. Son olarak Portekiz'in notunun dört kademe birden düşürülerek "çöp" seviyesine getirilmesi ve Yunanistan'ın iflas seviyesinde olan "Caa1" notunun üç puan daha kırılarak en düşük not olan "Ca" seviyesine çekilmesi, AB'de sert tepkilere yol açtı. Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso, Portekiz'in notunun düşürülmesinin zaten spekülasyonları artırmaktan başka işe yaramadığını belirterek, ABD merkezli üç büyük kredi derecelendirme kuruluşunun Avrupa aleyhine bir tutum içinde olabilecekleri yö-

nündeki kaygısını açıkladı. Kredi derecelendirme kuruluşları borçlu şirketlerin, bankaların ve devletlerin borçlarını geri ödeyebilme güçlerini değerlendiriyor, ülke risklerini ölçüyor. ABD merkezli Standard & Poor's (S&P), Moody's ve Fitch, bu kuruluşların en etkili olanları arasında yer alıyor. 2008'den beri sürekli olarak borç krizi içindeki Avrupalı devletlerin notlarını kıran ve kırmakla tehdit eden bu "sıfırcı hocalar", son olarak geçtiğimiz ay içerisinde Portekiz ve Yunanistan'ın "batış sürecini" hızlandıracak kritik kararlar aldılar. Moody's, 7 Temmuz'da Portekiz'in kredi notunu dört basamak düşürüp "yatırım yapılamaz" anlamına gelen "Ba2" seviyesine çekti, görünümünüyse "negatif" olarak belirledi. Reytingci kuruluş,

ayrıca, Portekiz'in 2013'ün ikinci yarısından itibaren sürdürülebilir oranlarda borçlanmasının mümkün olmayabileceğini belirterek, Portekiz'in mali piyasalarda yeniden borçlanmaya başlamadan önce ikinci bir kurtarma paketine ihtiyaç duyabileceğini açıkladı. Moody's'in kararı, Portekiz'de 10 yıl vadeli tahvillerin faiz oranının yüzde 11'in üzerine çıkmasına yol açtı ve hem ülkede hem Avrupa genelinde kaygılar artmaya başladı. Portekiz'e haksızlık yapıldığı düşüncesinde olan Avrupalı liderler, kurumu sert bir dille eleştirdiler. Avrupa Komisyonu Başkanı Barrasso, ABD merkezli derecelendirme kuruluşlarının güvenilirliğinin sorgulanabileceğini söylerken, Komisyon Sözcüsü Amadeu Altafaj, Moody's'in

kararının zamanlamasının kuşku uyandırıcı olduğunu ve varsayımsal bir senaryoya dayandığını belirtti. Almanya Maliye Bakanı Wolfgang Schäuble, kararı anlamakta zorluk çektiğini, kredi derecelendirme kuruluşlarının oligopolünün yıkılması gerektiğini vurguladı. Yunanistan Dışişleri Bakanı Stavros Lambridinis ise kararı "delilik" olarak tanımlayarak, zaten zor olan bir durumun daha da zorlaştırıldığını dikkat çekti. Ne var ki çok geçmeden, 25 Temmuz'da Moody's, hâlihazırda dünyanın en düşük kredi notuna sahip ülkesi olan Yunanistan'a bir darbe daha vurarak ülkenin notunu "Borcun geri ödenmesi hemen hemen imkânsızdır" anlamına gelen "Ca" seviyesine düşürdü.

Beni derecelendirME!

Yunanistan, 2008'de her üç kredi kuruluşundan da en yüksek not olan "A"ya sahipken, bugün yine aynı üç kuruluş tarafından dünyanın en düşük kredi notuna sahip ülkesi ilan edildi. Bundan üç yıl önce "Yunanistan'ın tahvillerini gönül rahatlığıyla alabilirsiniz" diyen kuruluşlar için bugün Yunanistan, dünyada yatırım yapılacak

en son ülke konumunda. Öyle ki, Yunanistan'ın notu, 2009'da girdiği temerrüt dolayısıyla uluslararası para piyasalarına giremeyen Ekvador'dan bile daha düşük. AB ve IMF'den iki kez mali yardım almasına rağmen kredi notunun sürekli düşmesine sert tepki gösteren Yunanistan ise, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları-

na ödediği üyelik aidatını kesmeye karar verdi. Moody's, S&P ve Fitch'e yılda yaklaşık 500 bin Euro üyelik bedeli ödeyen Yunanistan, böylelikle bu üç kuruluştaki üyeliklerine son verecek. Hükümet Sözcüsü İlias Mosialos, "kredi derecelendirme kuruluşlarına yaptığımız ödemeleri kesmeyi düşünüyoruz. Bu kuruluşların raporlarının

realitede hiçbir değeri yok" diyor. Yunan hükümetinin isyanını Avrupa Komisyonu üyeleri ve Avrupalı liderler de paylaşıyor. Avrupa'da son dönemde kredi derecelendirme kuruluşlarının kararları mercak altına alınıyor, bu kuruluşlara bağımlılığın kırılması isteniyor.

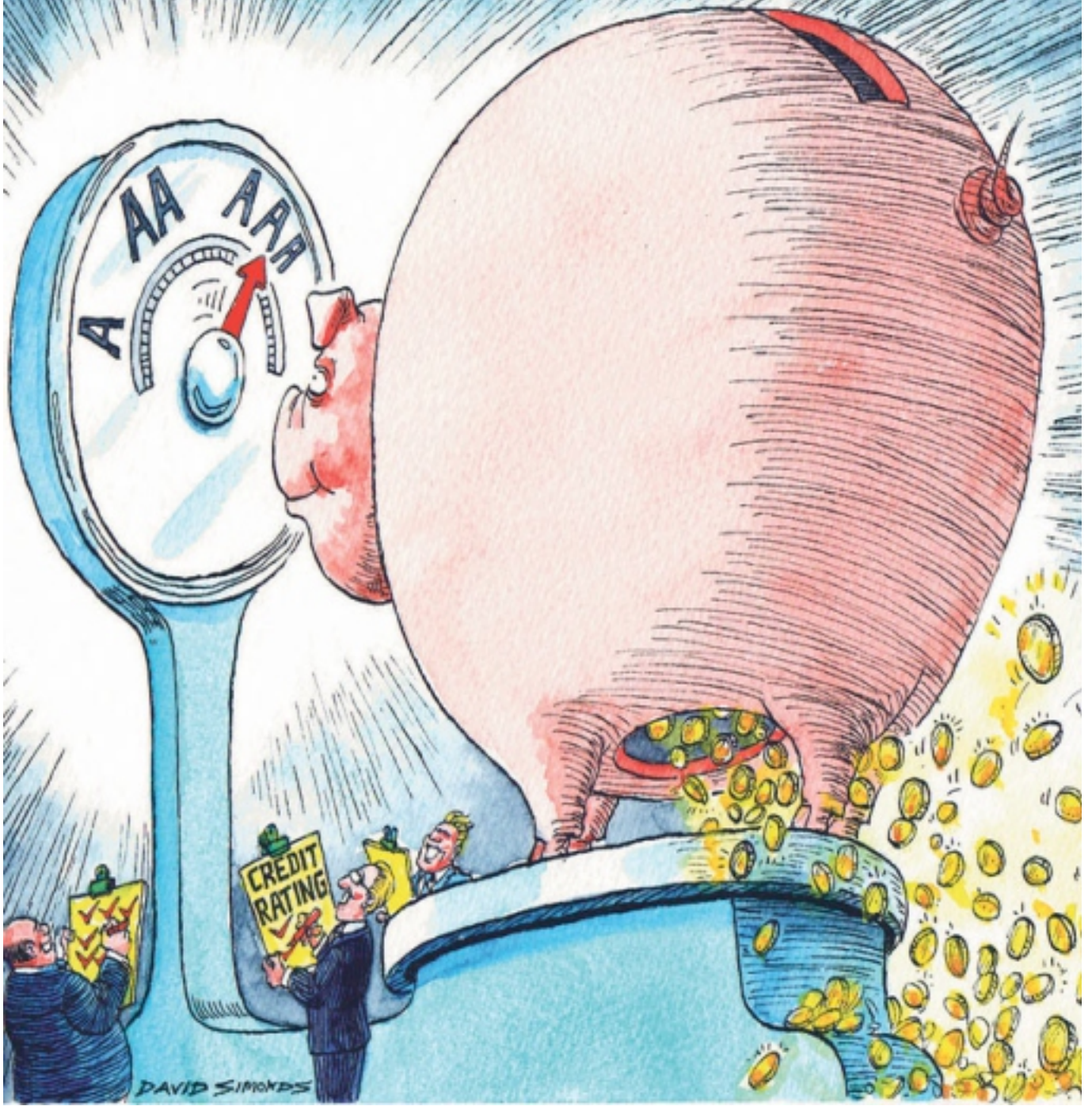
Avrupalı derecelendirme kuruluşu neden olmasın?

Avrupa Komisyonu Başkanı Barroso, "Avrupa kaynaklı kredi derecelendirme kuruluşları oluşturulması ihtimaline ilişkin bazı gelişmeler olduğunu" belirterek, "Avrupa'dan bir tane bile kredi derecelendirme kuruluşu olmaması tuhaf görünüyor. Bu durum Avrupa'nın belirli

sorunlarının değerlendirilmesi söz konusu olduğunda, piyasalarda bir miktar yanlışlık oluşabileceğini akla getiriyor" diye konuştu. Komisyon'un iç pazardan sorumlu üyesi Michel Barner ise, Moody's'in Portekiz'in kredi notunu düşürmesinin ardından, kredi derecelendirme

kuruluşlarının değerlendirmelerine şeffaflık getirecek bir AB yasa tasarısı hazırlandığını açıkladı. Bir diğer tepkiyse, Komisyon'un adaletten sorumlu üyesi Viviane Reding'ten geldi. Reding, üç büyük kredi derecelendirme kuruluşunun tekelinin kırılması çağrısında bulunarak,

"Euro'nun üç tane şirket tarafından yok edilmesi karşısında Avrupa'nın sessiz kalamayacağını" söyledi. Reding'in önerisi, G-20 ülkelerinin ABD'li bu üç şirketi altıya bölmesi ya da Avrupa ve Asya'da bağımsız kredi derecelendirme kuruluşları kurulması yönünde.

Neden derecelendiriliyoruz?

Piyasada bulunan araçların derecelenmeye tabi tutularak yatırımcıların aydınlatılması, sermaye piyasasının gelişmesi yönünde atılan önemli adımlardan biri olarak değerlendiriliyor. Ancak bu durumun dezavantajları da göz ardı edilmemeli. Bir ülkede siyasi ve ekonomik açıdan işler yolundaysa sorun yok. Olumlu gelişmeler yaşandıkça kredi notu yükseliyor, not yükseldikçe yatırımlar artıyor, ekonomi canlanıyor ve gelişmeler daha da olumluya doğru gidiyor. Peki ya tam tersi bir durum söz konusu olduğunda ne oluyor? Ekonomik kriz yüzünden kredi de-

relerlendirme kuruluşları bir ülkenin notunu düşürdüğünde, düşen notla birlikte, henüz yatırım yapmamış olan yatırımcılar ülkeye kuşkuyla bakmaya, yatırım yapanlar da bir çıkış yolu bulmaya çalışıyor. Ülkeye giren yabancı para azalıyor, yatırımlar erteleniyor, gerek iç gerekse dış borçlanmanın maliyeti yani faizler artıyor. Artan faizler yatırım yapılmasını zorlaştırıyor ve bu sebeple istihdam azalıyor, üretim azalıyor, işsizlik artıyor, geçimini sağlayamayan bireyler yüksek faizli borç alıyor. Sonuçta borçlar ödenemiyor ve ülke borç krizinden çıkamıyor. Kısaca-

si, derecelendirme kuruluşları ülkelerin ekonomik gelişmelerine dâhil oldukları andan itibaren (olumlu ya da olumsuz) olabilecekleri daha da hızlandırıyor. Euro Bölgesi'ne gelince, borç sorununun süreceği hatta İtalya ve İspanya'ya sığılabileceği ortadayken, bu kuruluşların Avrupa'daki krizi derinleştireceğine kesin gözle bakılıyor. OECD Başekonomisti Pier Carlo Padoan, bu kuruluşların çok güçlü bir şekilde konjonktür yanlısı olduklarını vurguluyor ve özellikle üç büyük kuruluşu "kendi kendilerine kehanette bulunmakla" suçluyor.

Padoan'un sözleri durumu özetler nitelikte: "Kredi derecelendirme kuruluşlarının bilgi aktardıkları doğru değil, bir yargıyı dile getiriyorlar. Bu tıpkı dar bir vadinin önünde duran birini itmek gibi. Krizi ağırlaştırıyorlar". Yunanistan'ın "borcunu ödeyemez ülke" ilan edilmesinin ve Portekiz'in borçlarının değerlessiz statüsüne düşürülmesinin etkileri kısa dönemde Euro Bölgesi piyasalarında, uzun dönemdeyse tüm Avrupa finans sektöründe hissedilecek gibi görünüyor.

Kuzey İrlanda: Temmuz Yine Sıcak Geçti

Onur HAZNEDAR

Polisler, molotof kokteylleri, savaş alanına dönmüş sokaklar... Yılın 11 ayının sessiz geçtiği Kuzey İrlanda'da, her yıl temmuzun gelmesiyle birlikte sokakların tansiyonu artmakta, zaten var olan etnik ayrılıklar su yüzüne çıkmakta. Olayların temmuzda çıkmasındaki temel etkense, Kuzey İrlandalıların Yürüyüş Mevsimi dedikleri, 12 Temmuz Protestan Yürüyüşü başta olmak üzere çeşitli geleneksel yürüyüşler.

Aslında her şey öncesinden belli gibiydi. Sonuçta geçen sene 80 polisin yaralanmasıyla sonuçlanan yürüyüşün, bu sene sessiz sakin geçmesi beklenemezdi. Bu durumun

arkasında olan liderler, bu nedenle 12 Temmuz öncesi halkı sakinleştirmeye çalışıyordu. Kuzey İrlanda Başbakanı Peter Robinson şiddet ve kargaşanın asla çözüm olamayacağını belirtiyor ve herkesten var olabilecek olayların sonucunu düşünerek hareket etmesini isteyen çeşitli demeçler veriyordu. Aynı şekilde Başbakan Yardımcısı Martin McGuinness de herkesin çıkarı için barışçıl bir yaz temennisinde bulunuyordu. Fakat "doğal olarak" bu temenniler yeterli olmadı ve 12 Temmuz Yürüyüşü oldukça gerilimli geçti.

İngiltere yanlısı Protestanların Protestan Kral Willi-

am'ın 1690'da Katolik rakibi II. James'i Boyne Savaşı'nda yenmesi onuruna her yıl 12 Temmuz'da düzenledikleri yürüyüş, bu yıl da başlangıçta oldukça "neşeli"ydi. Her tarafta turistler geçit törenini izlemekte, geleneksel çalgılar çalınmakta, bir nevi festival yaşanmaktaydı. Her şey ne olduyorsa yürüyüşün Katolik mahallelerinden geçmesi sırasında geleneksel çalgıların çalınmasının orada oturanlar tarafından engellenmesiyle başladı. Daha 10 Temmuz itibarıyla sokaklara asılan bayrakların indirilmesiyle ateşlenen olayların üstüne bu durumun da yaşanması, tarafları ve polisi bir anda et-

nik çatışmanın içine atmış oldu. Tüm ülkeye yayılan bu savaş alanından farksız ortam, başkent Belfast olmak üzere çeşitli şehirlerde çatışmalar neden oldu. Milliyetçi gruplar polise molotof kokteyli atma, otobüs kaçıрма, araçları ateşe verme gibi eylemlerde bulundu, polis de buna karşılık olarak göstericilere plastik mermi ve tazyikli suyla müdahale etti. İki gün, gece gündüz devam eden olaylarda 30'a yakın polis yaralandı. Tutuklanmamak için hastanelere gitmeyen göstericilerden kaç kişinin yaralandığıysa tam olarak bilinmiyor.

Olayların sorumlusu aranıyor

BBC İrlanda Muhabiri Mark Simpson, geçmişte yılın bu zamanında Belfast'ın doğusunda, Katolik ve Protestan mahallelerinin bitişik olduğu yerlerde sokak çatışmalarının yaşandığını, ancak 1998'de imzalanan Hayırlı Cuma anlaşmasından bu yana bu tür olayların nadiren görüldüğünü söylüyor. Simpson çatışmaların bu nedenle şaşkınlık yarattığını belirtse de, bölgede Britanya yanlısı Ulster Gönüllü Birliği adlı grubun barış anlaşmasına imza koymuş olmasına rağmen son aylarda hareketlenmeye ve güç gösterisinde bulunmaya başladığını da ekliyor. "Halk" ise olaylara biraz daha farklı bakıyor. Katolikler, başıboş işsiz gençlerin geleneksel yürüyüş programını bahane ederek olay çıkardı-

ğı görüşünde: "Yıl boyu zaten bu civarda bulunan 30-40 kişilik küçük bir grup 12 Temmuz bahanesiyle olay çıkarıp polisle çatışıyor." Protestanlarsa olayların arkasında İrlanda Cumhuriyet Ordusu'nun (IRA) olduğunu savunuyor: "IRA bağlantılı gruplar organize bir şekilde şiddet olaylarını başlattılar, kontrolden çıkmış grupların çatıştığı izlenimi vermek istiyorlar."

Aslında Kuzey İrlanda'da yaşanan Protestanlar ile Katolikler arasındaki ayrılığın temeli sadece din kaynaklı değil. Yaşananların temelinde en az 160 yıl eskiye uzanan bir kimlik sorunu var. İngiliz-İskoç ve İrlanda tahtını ele geçirmek için savaştan iki İngiliz kralı olan Protestan Kral William ve Katolik Kral II. James

arasındaki Boyne Savaşı, bu ayrılıkçılığın temelini oluşturur. Ki bu savaş, Protestanların Kuzey İrlanda'ya tamamen hâkim olmaları bakımından büyük bir önem taşımaktadır.

Çıkan çatışmalardaki bir diğer ilginç noktayı da, Müfettiş Jon Burrows'un tepkisinde de görüldüğü gibi, olaylarda gençlerin ve yaşları daha 10'u geçmeyen çocukların ön planda olması oluşturuyor: "Gece boyunca çok çok küçük çocukların polise taş atıklarını gördüm. Bu gerçekten çok üzücü." Konuyu araştıran çeşitli pedagoglar ve sosyologlar, bu gençlerin ve çocukların can sıkıntısından, sırf eğlenmek için bu tür eylemlere giriştiği görüşünde. İrlanda'da her geçen gün işsizlik artıyor ve gençler de

başboşluktan şiddete yöneliyor.

Sonuç olarak, kaos ortamı sona erdi ve her şey güllük gülistanlık gözüküyor. Seneye temmuzda yine benzer olayların yaşanacağını farkında olan tüm Kuzey İrlanda halkı, sanki hiçbir şey olmamış gibi hayatını devam ettiriyorlar. Gençler yine işsiz ve ola ki eğlence için olay arıyor. Can sıkıntısı, keyif almak, eğlenmek, çaresizlik, umutsuzluk gibi nedenlerle her fırsatta eylem yapan bir genç nüfus varsa, mutlu, huzurlu bir gelecekte bahsetmek herhalde biraz polyannacılık olacaktır. Bir sonrakinin en azından daha az kanlı geçmesi temennisi dışında.

Londra'da Sokak Fotoğrafçılığı

Aylin AYDI

Fotoğraf deyip geçmemek lazım. Öyle ki fotoğraflar, insanlara farklı bir bakış açısı kazandırmanın yanı sıra geçmiş hafızalarımız yerine saklamak gibi önemli bir işlev de görüyor. Sessiz, hareketsiz, yazısız hatta çoğu zaman renksiz bile olabilen fotoğraflar, günlük hayatın rutininde gözümüzden kaçan nesnelere tek bir karede ışıkatabiliyor. Ki sokak fotoğrafçılığının temel hedefi de bu.

Sokak fotoğrafçılığı, fotoğrafın kendisi kadar eski bir gelenek aslında. İlk fotoğrafçılar kendi kişisel ilgileri için sokakları fotoğrafladılar. 1870'li yıllarda kameralar ve

işleme tabi tutma teknikleri stüdyonun sınırlarının dışına çıkmaya yetecek kadar portatif ve pratik olunca, fotoğrafçılar çevrelerindeki dünyayı belgelemeye başladı. Özellikle de yaşamın hızlı hareket ettiği kentsel alanların fotoğraflarını çektiler. Siyah beyaz olan bu görüntüler, bugün hala ordaymış hissi uyandırıyor.

Sokak fotoğrafçılığı, dinamik bir başkent olan Londra'da da şehir anlayışının kalbinde. 150 yıldır birçok fotoğrafçı Londra şehir hayatının ölümsüzleştirilmesini için deklansörlerine bastı. Biraz da bundan olsa gerek, şehir-

de sokak fotoğrafçılığına bir süredir geniş yer veriliyor. İçinde bulunduğumuz şu günlerde Londra'nın kültürel takviminde yer alan Londra Sokak Fotoğrafçılığı Festivali gibi. British Library, National Portrait Gallery ve King's Cross Centrall'ın desteklediği festival, hiçbir kar amacı güdülmeyen gerçekleştiriliyor. İlk yılın küratörlüğünü de festival takımı ve bu ortakları yapmakta.

Geçmişten günümüze birçok fotoğrafçı ve fotoğrafçıyı kucaklayan Festival sırasında geçmiş ustaları onurlandıran programlara yer verilirken sokak fotoğrafçılığı hakkında

diyolog için bir platform da oluşturuldu ve en iyi çağdaş sokak fotoğrafçıları vitrine çıkarıldı. Festivaldeki etkinlikler arasında çeşitli sergiler, atölye çalışmaları, fotoğraf yürüyüşleri, film gösterimleri ve sokak fotoğrafçılığına dair koleksiyonların sergilenmesi de var. Dünyanın dört bir yanından sokak fotoğrafçıları da ilk Sokak Fotoğrafçılığı Ödülleri için festivale davet edildi. İlk kez verilecek bu ödüller sadece İngiltere'deki öğrencileri kapsayan "Öğrenci Ödülleri" ve dünya çapındaki fotoğrafçıları kapsayan "Uluslararası Ödüller"den oluşuyor.

Fotoğrafta yeni bir soluk

Londra Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, ünlü sokak fotoğrafçısı 1930 Fransa doğumlu Vivian Maier'i de unutmadı. Anti-Katolik, sosyalist ve feminist olduğu, fotoğrafçı hakkında yazılanlar arasında. 1950-1970 arasında Chicago ve New York'la beraber Mısır, Vietnam ve Tayland gibi ülkelerde çektiği yüzlerce fotoğrafı 2008'de tesadüfen

bir emlakçı tarafından bulunmuş. Chicago hakkında bir belgesel hazırlarken katıldığı bir müzayedede bir kutu dolusu fotoğrafı çok cüzi bir miktara alan emlakçı John Maloof, elindeki filmleri tab ettirmeye başlar ve hayran kalır. Fotoğrafların kime ait olduğu merakıyla negatiflerin bulunduğu bir zarfta Maier'in ismini görür ve

araştırmaya başlar. Oysa Maier emlakçının araştırmaya başladığı günden yalnızca birkaç gün önce ölmüştür. Maier'in ölümü mesleğinde bir sonu değil bir başlangıcı oluşturur. Maloof, şimdilerde Maier'in adına açtığı bir blogda fotoğrafları paylaşıyor ve hakkında da bir kitap çıkarmaya hazırlanıyor. Sergi kapsamında sanatçının

eserleri ilk kez İngiltere'yi ziyaret etmiş oldu. Festival, artık bir fenomen olan Maier'in İngiltere'deki ilk sergisine ev sahipliği yapıyor. Maier'in seçilen büyüleyici sessiz filmlerinin yanı sıra siyah-beyaz ve renkli 48 çerçeveli resmi de sergilenecekler arasında. Ayrıca kişisel eşyalarına ek olarak ışık kutusunun şekilleri de sergideydi.

Aynı sokaklar farklı kareler

Festivale diğer bir koldan destek veren etkinlikse, Londra Müzesi'nde hala devam ediyor. Olağanüstü bir sokak fotoğrafçılığı koleksiyonu, geçtiğimiz aylarda Londra Müzesi'nde halka açıldı. "Londra Sokak Fotoğrafçılığı" başlıklı sergi, ziyaretçilerine başkent sokak-

larındaki son 150 yıllık hayatın kısa bir özetini sunuyor. 19. yüzyılın kirli yüzlü sokak çocukları ve korseli magazin satıcılarından 70'lerin dazlakları ve hippilerine kadar fotoğrafların çekildiği zamanlar hakkında çarpıcı mesajlar görmek mümkün. Öyle ki, sergide yer alan yet-

mişten fazla sanatçının ortak amacı, 1860'lardaki siyah beyaz fotoğraflardan 2010'un rengarenk fotoğraflarına dek uzanan sokaklardaki ve insanlardaki evrimi insanlara ve sokaklara göstermek. Eylül'e kadar devam edecek sergide, Paul Martin, 1877'deki "Street Life in

London" araştırmasıyla çığır açan John Thomson, 1950-1980 döneminde Londra sokaklarını fotoğraflayan Henry Grant ve fotoğraflarında "bir yaşam biçimi kaydetmeye çalışan" Roger Mayne gibi ünlü fotoğrafçıların yanı sıra birçok isimsiz sanatçının eserleri de yer alacak.

içtimaiyat

San Fermin Festivali

Erbil ERTÜRK

Her ne kadar İspanya her yıl boğa güreşi sebebiyle hayvanlara karşı katıksız bir şiddet uygulaması temelinde eleştirilse de, San Fermin Festivali sayesinde İspanyolların en azından uygulanan şiddet konusunda boğalar ve insanlara karşı görece eşitlikçi bir tutum içinde olduğu söylenebilir. Her yıl televizyonlara yansıdığı üzere azgın boğaların önünden kaçışan in-

sanların zaman zaman ölüm ve yaralanmalara dahi yol açan bu etkinliğin, günümüzde neredeyse boğa güreşlerinden daha fazla gündeme gelmesi, haberciliğin en eski ilkesinin bu olayda da işlediğini gösteriyor. Boğaların önünde kaçışma etkinliğinin arenada klasik anlamdaki boğa güreşiyle son bulması, San Fermin'in bu eşitlikçi yanına gölge düşür-

se de, festival her yıl dünyanın dört bir yanından bir milyondan fazla eğlence düşkünü Pamplano'ya çekmeyi başarıyor. Bir Bask bölgesi olan Navarra'nın tarihi başkenti kabul edilen Pamplano'da (şehrin Bask dilindeki adı, Bask dilinde aynı zamanda şehir anlamına da gelen İruña) düzenlenen San Fermin festivali, boğa güreşi ve koşuşturmasına indirge-

nemeyecek ölçüde fazla sayıda etkinliği de içinde barındırıyor. Günümüzde anlamını belli ölçülerde kaybetmiş olsa da, her biri tarihsel süreç içinde farklı sosyal bağlamlarda ortaya çıkan irili ufaklı pek çok etkinlik, festivalin İspanya'nın en renkli, en büyük ve en çok bilinen festivali olmasını sağlıyor.

Aziz Fermin'in hikayesi

Aziz Fermin, Orta Çağ'dan bu yana Navarra'nın koruyucu iki azizinden birisi olarak kabul ediliyor. Bugün onun adına adanan bu festival, Aziz Fermin'in Roma senatörü bir ailenin çocuğu olarak pagan inanışın dışına çıkarak Hıristiyanlığı tercih et-

mesi açısından da oldukça anlamlı. 3. yüzyılda Aziz Honeustus tarafından Hıristiyan yapılan Aziz Fermin, Aziz Satorninus tarafından vaftiz edilir ve onun öğrencisi olarak kiliseye katılır. Akabinde dönemin önemli Hıristiyan merkezlerinden biri olan Toulou-

use'de papazlığa yükseltilir ve Pamplona'ya dönerek şehrin ilk piskoposu olur. İlerleyen dönemde, gezilerinden birinde başı kesilerek idam edilen Aziz Fermin, bugün aynı zamanda Katolik Kilisesi Şehidi payesine de kavuşmuştur. Öte yandan, şeh-

rin sosyokültürel yapısına paralel olarak, boğalar tarafından sokaklarda sürüklenerek ezilip öldüğüne dair bir söylenti olsa da, boğaların altında bu şekilde can verme hikâyesi çoğunlukla Aziz Fermin'e değil, ustası Saturninus'a atfedilir.

Fiesta ruhu

Aziz Fermin hikâyesi, Avrupa'nın ilk Hıristiyanlaştığı tarihlere kadar götürülse de, San Fermin festivali daha geç bir tarihte, sınıfsal baskının neredeyse sapkın eğlenceyle el ele görüldüğü Orta

Çağ'da belirdi. Festivalin günümüzdeki halini almasıysa, şehrin iki ayrı sosyal etkinliğinin birleşmesiyle oldu. 14. yüzyılda, Pamplano'da yazın farklı yerlerden gelen tüccarların katılımıyla kurulan dev

fuvarların varlığı biliniyor. Bu tüccarların belli bir zenginlik sahibi olması, bu zenginliği sahip oldukları farklı hayvanlar üzerinden topluma yansıtması ve bölgede gücün simgesi olarak görülen bo-

ğaların birbiriyle güreştirilmesi üzerinde sosyal statü dağılımının gerçekleştirilmesi, tahmin etmesi çok da zor olmayan bir olgu. Bu ticari ve gösterişli bol festivalin yanı sıra, her yıl 10 Ekim'de şehrin

koruyucu azizi San Fermin, daha dinsel ve daha mazbut bir takım ritüellerle anılıyordu. "Keşfedilen yeni dünya"yla kurulan ilişkiler çerçevesinde Kastilyan İmparatorluğu'nun gücünün doruklarına çıktığı 16. yüzyıl sonları İspanyasında, din, ticaret ve eğlence yeni bir kıtsal üçleme olarak ortaya çıkıyor. Kendisinden sonraki sömürgecilerin tersine, "yeni dün-

ya"larla kurduğu ilişkiyi Katolik Hıristiyanlık çerçevesinde sürdürmek isteyen İspanya siyasetinin, 1591'de Aziz Fermin'i anma töreniyle ticari fuarların birleştirilmesine giden yolu hazırladığını öne sürmek çok da yanlış olmayacaktır. Ticaret ve din arasındaki bu evliliğin çocuğu olan Aziz Fermin festivali, başlangıçta sadece iki gün sürerken, zamanla günümüz-

deki konumuna geldi ve her yıl 6 -14 temmuz arasında kutlanmaya başladı. Boğaların önünde kaçışma etkinliğinden önce ilk defa 17. yüzyıla ait kroniklerde bahsedildiğini görüyoruz. Öte yandan, bu belgelerde boğaların önünden kaçışmanın yanı sıra aşırı derecede alkol tüketiminden ve uygunsuz davranışlardan şikâyet edildiğini de görmek oldukça il-

ginç. Özellikle sömürgelele kurduğu ilişki üzerinden belli bir zenginliğe kavuşan İspanya'da, sosyokültürel değişim çizgisi içinde, sınırsızca yiyip içmenin şiar olduğu Orta Çağ tarzı eğlence anlayışına da belli bir mesafe koyulduğunu ve eğlence alışkanlıklarında belli inceliklerin ortaya çıkmaya başladığını söylemek mümkün.

Boğa, kaçışma ve daha pek çok şey

Aziz Fermin festivali, ününün büyük bir kısmını boğa güreşine borçlu. Şehrin dar sokaklarında kovalamacanın sonundaki boğa güreşinde öldürülen boğalar, önelerine kattıkları Bask gençlerini şehir boyunca kovalıyorlar. Zaman zaman ölümle sonuçlanan kazalara yol açsa da, inançlı Katoliklerin boğaların önünden kaçarken Aziz Fermin'in çektiği acılarla kendilerininkini özdeşleştirdiğini söylemek mümkün. Festival boyunca her gün yapılan bu koşuşturmada, altı erişkin boğanın yanı sıra daha küçük boğalar da yer alıyor. Ölüm-cül yarışın nihai noktası arena olurken, altı erişkin boğa geleneksel boğa güreşi mizansenini içerisinde matadorlar tarafından öldürülüyor. Öte yandan, festival boyunca taş kaldırma, odun kes-

me, saman balyası taşıma gibi bazı geleneksel sporların da müsabakaları yapılırken, bu müsabakalar üzerine bahis oynamanın da Pamplona halkının en büyük zevklerinden biri olduğunu söylemek lazım. Yine 19. yüzyılda Basklı bir sanatçı tarafından festivale kazandırılan dev oyuncak bebeklerin şehir turu, festivale rengini katan unsurların başında geliyor. 1860'ta Tadeo Amoreno tarafından yapılan bu dev oyuncaklar, dört kıtadan bir kraliçe bir kral olmak üzere, dört kraliyet çiftini temsil ediyor. Daha sonra 1860'la 1950 arasında yapılan diğer on yedi figürse, bölgedeki yerel efsanelerden esinlenerek oluşturulmuş.

Dev bebeklerin yanı sıra, Aziz Fermin festivali daha başka pek çok ritüeli de için-

de barındırıyor. Festivalin en renkli unsurlarından biri olan havai fişekler o kadar önemli bir yer tutuyor ki, her yıl festival, 6 temmuz öğlen 12'de belediye binasından chupinazo adı verilen bir roketin atılmasıyla start alıyor. Festivalin en ilginç motiflerinden birisi de Riau-Riau adı verilen etkinlik. Riau-Riau'da şehrin yöneticileri belediye sarayından çıkıp sokakları geçerek katedrale ulaşıyor. Buradaki törensel imge, yöneticilerin tanrının ve halkın önünde korumasız kalması ve Tanrı tarafından yöneticinin onun dinine/kuralına/yasasına bağlılığının sınanması ve tabii ki halk tarafından da uyguladığı siyasetlerin dünyevi bir biçimde eleştirilmesi şeklinde beliriyor. Ancak Riau-Riau, radikal grupların eylemlerine sahne

olması sebebiyle geçtiğimiz yıllarda kaldırıldı ve bugün Riau-Riau, temsil ettiği kuşukulu ve siyasi içeriğinden soyutlanmış yumuşak bir törenle geçiriliyor. Festivalin bir diğer önemli etkinliği de, Aziz Fermin korteji. Pamplona sokaklarında ilahiler eşliğinde Aziz Fermin'in heykeli gezdirilirken, bu organizasyon aynı zamanda Hıristiyan dünyasında hac niteliği de taşıyor. Bir başka çok eski ritüelse, chupinazo'yla açılan festivalin kapanışını bildiren Pobre de mi (Zavallı Ben) şarkısının hep bir ağızdan söylenmesi. Bu şarkıyla birlikte canhıraş boğa koşuşturması, renkli havai fişek gösterileri, satirik ve dinsel kortejler son buluyor ve Pamplona'nın koruyucusu Aziz Fermin, hayırla anılmış oluyor.

Aziz Hemingway Festivali

Festivalin küresel ölçekte bir üne kavuşmasında önemli bir rol oynayan isimlerin başındaysa, Ernest Hemingway geliyor. Güneş de Doğar (The Sun Also Rises) adlı romanında San Fermin festivalini konu edinen Hemingway'in bölgeye olan ilgisi ve

festivale katılmak üzere defalarca Pamplona'ya döndüğü biliniyor. Özellikle ABD'de Kıta Avrupasıyla ilişki kurmaya çalışan entelektüel kesimler için, Hemingway'in eserlerinden dolayımıldığı düşünülürse, festivalin özgün bir önemi de var. Zira

İngilizce konuşulan ülkelerden gelenler için festival, kendi içinde barındırdığı anlam kadar, bir zamanlar Avrupa'da dolaşan Amerikalı bir yazarın izini sürmek gibi bir yöne de sahip. Gerçekten de, festival boyunca Hemingway'in izinde pek çok

Amerikalının, dini referanslara çok sahip olmasa da, hac olarak nitelendirilebileceğimiz bir şekilde üstadın "takıldığı" La Perla Hotel ya da Iruna Cafe'ye gidip büyük yazarı andıklarını görmek mümkün.

Portre

Nazlı AKGÜN

Desiderius Erasmus

Batı hümanizminin kurucusu ve en güçlü savunucusu olan Erasmus'a göre kışkırtıcılar ve aşırı uçların yandaşları gerginlikleri sürekli körüklemeseler, hemen bütün anlaşmazlıklar barış yoluyla halledilebilirdi. Hükümdarlar ve halklar bütün insanların kardeşlikle oluşturacakları bir toplumu kişisel ve emperyalist isteklerin üzerinde tutmalıydı.

1466 yılında Hollanda'nın Rotterdam kentinde doğan Erasmus, anne babasını küçük yaşta kaybeder. Çocukluğu hakkında çok bilgi olmamakla birlikte önce Deventer Kilise Okulu'nda, ardından Herzogenbusch'da

okur. 1487 yılında dine olan eğilimi için değil, sırf ülkenin en iyi klasik eserler kitaplığını bulundurduğu için Augustin Manastırına gitmeye karar verir. 1492'de Utrecht piskoposunca rahip olarak kutlanan Erasmus, manastırda-

ki dar görüşlülüğe dayanmaz ve 26 yaşında Din bilimi doktorası yapma bahanesiyle Paris'e gider. Erasmus'un ilk önemli çalışması Paris'teyken kaleme aldığı "Antibarbari" yani "Barbarlığa Karşı" isimli ese-

ridir. Manastırda geçirdiği yıllardaki kişisel gelişimi bakımından eldeki en önemli kaynaktır bu. Paris'te rahatsızlanması nedeniyle doktorasını yarıda bırakan Erasmus, döndüğünde özel öğretmen ve yardımcı sıfatıyla ders ver-

meye başlar. Gençlik yıllarında oyunu kurallarına göre oynar ve aç kalmamak için büyüklerin gururunu okşayıp zenginlere istek mektupları gönderir. Aslında kimseye bağlı kalmak istememektedir ve bu sebeple buradan ayrılarak gezgin bir hayat sürmeye başlar.

Otuz yaşında İngiltere'ye gittiğinde, ilk kez burada gördüğü düşünce ve bilgiye verilen önem onu çok etkiler. Sanatçı ve aydın bir kişi oluşu, akıcı Latincesi ve konuşmalarıyla en soylu çevrelerde övgüler almaya başlar. İngiltere'de John Colet, Thomas More ve John Fisher gibi soylu kişilerle yakın dostluklar kuran Erasmus, İngiltere'de kendisine Yunanca öğretmenler bulur ve burada geçirdiği süre boyunca bilgisini her alanda genişletir.

Erasmus'a ününü kazandıran ilk yazısı, aslında öğrencileri için hazırladığı Latince özdeyişlerden oluşur. O sıralar Latince modadır ve edebiyat dünyasındaki insanlar yazdıkları her şeyi Latince özdeyişlerle süslemek isterler. Erasmus'un "Adagia" ismiyle bastırıldığı bu kitap da ona çabucak ün kazandırır.

Erasmus bilinçli olarak başarıyı hedeflemese de, başarı hep onu bulur. "Collectanea Adagiorum" isimli eserinde

öğrencileri Latinceyi daha rahat öğrensınler diye diyaloglar yazar ve ortaya üç kuşağa yetecek bir okuma kitabı çıkar. Aynı şekilde Thomes More'un evinde misafirken yalnızca içini dökmek için yedi günde yazdığı "Laus stultitiae" (Deliliğe Övgü) isimli taşlama, Katolik Kilisesi içerisindeki yozlaşmayı konu alır ve Erasmus farkında olmadan Almanya'daki Reform hareketinin önündeki engelleri temizleyen bir eser sunmuş olur.

Dünyevi ve dinsel güçlerle alay eden iğneleyici sözlerin sanatı Erasmus'la başlamıştır. Fakat diğerlerinden farklı olarak bu gücünü bölmek ve ayaklandırmak için değil, birleştirmek için kullanmak ister. Deliliğe Övgü ismi bu eserde çok anlamlılık yaratma konusundaki ustalığıyla söylenmesi tehlikeli ve zorunlu ne varsa bir delinin ağzından söyleyen Erasmus, böylelikle kendisine gelebilecek saldırılardan da korunmuş olur. Aynı şekilde soylu bir kadının kocasına uyarı olması için yazdığı "Enchiridion Militis Christiani" (Hristiyan Savaşçısının Elkitabı) yine tesadüfen Tanrıbilimi konu alan bir el kitabı niteliği kazanır ve Reform hareketine ortam hazırlar. 1516'da İncil'i Yunancadan Latince'

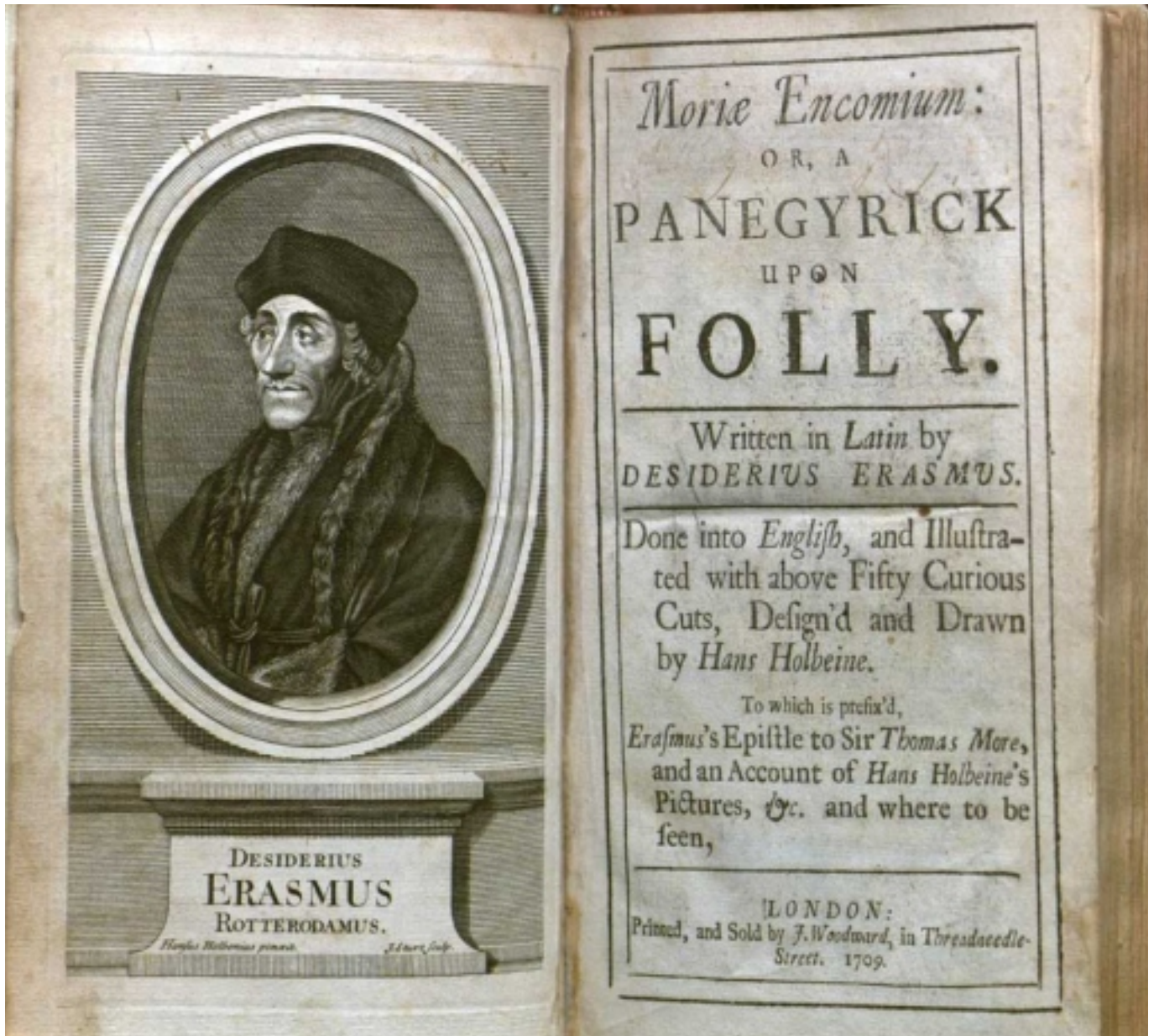
ye çevirip yorumladığındaysa yeni bir dinbilim başlar. Üstelik bu çeviri Luther'in Almanca İncil çevirisi için hazırlayıcı niteliktedir.

İlk Alman reformcusu olarak Katolik Kilisesi'ni akılcı yasalara göre yeniden düzenlemek istemişti; fakat her zaman için "hazırlayıcı" olan Erasmus, gerçekleştirici olmamıştır. Erasmus, kilisenin yenilenmesi görüşüne katılmakla birlikte Martin Luther'den farklı olarak Hristiyan dünyasının parçalanmasına şiddetle karşı çıkmaktaydı. Bu konudaki düşüncelerini sürekli yazarak dile getiren Erasmus, kendinde hiçbir zaman ön plana çıkacak gücü bulamamıştır. Bu sebeple Reform hareketi tarihte başkasının adını taşıyacaktır. Erasmus, Papa ya da Luther arasında karar vermesi gerektiğinde tarafsız tek kişi olarak kalır. Reform hareketine ona ilk katkıda bulunanlar arasında olduğu için bağlıdır ve Katolik Kilisesi'ni de çökmekte olan bir dünya düzeni içerisinde ayakta kalabilmiş düşünce birliğini sağlayan tek kurum saydığı için savunmaktadır. Ona göre çevresinde olup bitenler aşırıktan ibarettir; o adalet istemektedir. Yansız kalmaya çalışırken iki tarafla da arası açılır. Protestan Luther onun adını la-

netler; Katolik Kilisesi ise bütün kitaplarını yasaklananlar listesine alır. Sonrasında, savaşlarla geçen o dönemde Erasmus, pasifizmin de ilk kuramcısı sayılır.

Batı hümanizminin kurucusu ve en güçlü savunucusu olan Erasmus'a göre kışkırtıcılar ve aşırı uçların yandaşları gerginlikleri sürekli körüklemeseler, hemen bütün anlaşmazlıklar barış yoluyla halledilebilirdi.

Erasmus son nefesini verirken Niccolò Machiavelli'nin Prens isimli kitabı yayınlanır. Erasmus, hükümdarlardan ve halklardan, bütün insanların kardeşlikle oluşturacakları bir toplumu kendi kişisel ve bencil, emperyalist isteklerinin üzerinde tutmalarını isterken, Machiavelli, her hükümdarın ve ulusun güç ve iktidar isteğini, o hükümdarın ve ulusun düşünce ve davranışlarının en yüksek ve tek hedefi ilan eder. Machiavelli için önemli olan iktidar ve iktidarın geliştirilmesidir, Erasmus içinse adalettir. Erasmus için politika ahlak kategorisinde yer alır ve devletin yöneticisi ahlaki düşüncelerin simgesi olmalıdır. Machiavelli içinse politika, ahlakın alanı dışında kalan, tamamen bağımsız bir bilimdir.

Temmuz'da Avrupa

Thomas More (7 Şubat 1478- 6 Temmuz 1535)

En güzel giysilerini giymişti. Özenle hazırlandığı bu tören, ruhunu ebediyen huzura kavuşturacaktı. Ruhunun kirlenmesindenense bedeninin yok edilmesini yeğlemişti. 6 Temmuz günü celladiyla yüz yüze geldiğinde kimi rivayete göre ona sarılıp öperek teşekkür etmiş, kimi rivayete göre ona altın vermiş, kimine göre büyük bir cesaretle "kellesinin uçması insanın başına büyük bir felaket geldiği anlamına gelmez" cümlesini sarf etmişti. 7 Şubat 1478'de başlayan hayatında, onu tam anlamıyla bir devlet adamı olarak yetiştiren babasının da büyük etkisiyle, iyi bir avukat, yargıç, akademisyen, parlamento üyesi ve şansölye unvanlarına kavuşmuştu. Hukuk öğrenimi süresince rahip olmak isteyen ve bu yönde çalışmalar yapan More'un

manastır hayatına duyduğu ilgi zaman içinde körelmiş ve nihayetinde kendisini devlet hizmetine adamıştı. Önceleri hem ailesine destek olmak zorunda olduğu hem de kendisini henüz büyük sorumluluklar üstlenmeye yeterli görmediği için doğrudan devletin içinde olmaktan uzak duran More, nihayet 41 yaşında Kral VIII. Henry'nin davetini kabul ederek onun hizmetinde ve doğrudan devlet nezdinde sorumluluklar üstlenmeye başlayacaktı. Sıkı bir Katolik olarak dine yaklaşımıyla bugün hala pek çok çevre tarafından eleştirilen ya da desteklenen yazar, Luther aleyhtarları olmasının yanı sıra "Ütopya" isimli eseriyle dünyadaki ilk sosyalist olarak anılmakta. Hayatının son döneminde Kilise'nin bölünmemesi ve Kral Henry'nin bo-

şanmamasını savunan More ile her geçen gün Protestanlığın daha büyük bir savunucusu haline gelen Kral'ın arası iyiden iyiye açılacak; nitekim bu çekişme More'un 1531'de Kral'a bağlılık yemini etmemesi ve hemen ardından 1533'de de İngiltere Kraliçesi olarak ilan edilen Anne Boleyn'nin taç giyme törenine katılmayı reddetmesiyle doruğa çıkacaktı. Ve tüm bu çekişmeler More'un idamıyla sonuçlanacaktı. Erken Modern Dönem ya da İngiliz Rönesansı olarak da adlandırılan bu dönemde yaşamış olan More'un yaşamında Hollandalı yazar Erasmus ile olan dostluğu önemli bir yer almıştı. Yalnız politikacı ve devlet adamı kimliğiyle değil ve belki de tüm bunlardan daha çok akademisyen kimliğiyle giderek ününü arttırmış olan

Pınar Dilan SÖNMEZ

More için Yunan ve Latin dil ve edebiyatı onun düşüncelerinde belirleyici, önemli bir yere sahip olmuştu. Ayrıca, çalışma alanı olan tarih ve insan doğasıyla ilgili yaptığı araştırmalarda da barış ve adalet kavramları üzerinde durmuştu. Bugün geriye dönüp bakıldığında Thomas More'un politik yaşamı hüsrana ve başarısızlıkla sona ermiş gibi görünmekte. Ne var ki tarih de onun kontrolsüz gücün siyasetin sonunu getireceği görüşünü kanıtlanmış nitelikte. Zira, İngiliz tarihçi John Guy'un bilinen tespitinde de olduğu gibi, bir resmi görevli olarak düşünce özgürlüğünden bahsederek Kral'ın ve devletin karşısında durmak, on altıncı yüzyıl standartlarında devrimci bir adımdır."

Yunanistan'da Cunta Yönetiminin Sonu (24 Temmuz 1974)

1963 yılının Haziran ayında sarayla hükümet arasında çıkan anlaşmazlıklar sonucu öfkeyle görevinden istifa eden Karamanlis'in ardından 1964'de Georgios Papandreu ile Merkez Birliği iktidarı ele geçirmişti. Ne var ki siyasi söylev ustası Papandreu'nun bu beklenmedik başarısı yalnızca 18 ay sürebilecekti. Gerek iç gerekse dış dinamikler ülkede zaten bozulmuş olan siyasi istikrarın yeniden sağlanmasını önle-

yecek, dahası yeni bir darbenin ve cunta yönetiminin doğmasına yol açacaktı. Başlatılan reform programı çerçevesindeki uygulamalar, bir yandan Kıbrıs konusunda Türkiye'yle olan anlaşmazlıkların ve doğrudan Kıbrıs'ta yaşanan gelişmelerin bir yandan da içerideki komünist aleyhtarları ve güvensiz ortamın yarattığı huzursuzlukların gölgesinde kalıyordu. Son kertede Kral Paul'un yerine oğlu Kral II. Konstan-

tin'in geçişi ve Papandreu'yla anlaşmazlıkları, Başbakan Papandreu'nun istifasıyla sonuçlanacaktı. 1967'ye kadar sürecek yaklaşık 2.5 yıllık dönemde Papandreu durmadan yeni seçim çağrısında bulunarak var olan istikrarsızlığın bir an evvel sona erdirilmesini isteyecek ve en nihayetinde de Mayıs 1967'de seçimlerin yapılması kararı alınacaktı. Ne var ki, seçim dönemi bir yandan "Aspida" olayı bir yandan da devam et-

mekte olan Kıbrıs sorunundan yoğun olarak etkileniyordu. Buna rağmen Papandreu'nun kazanmasına kesin gözüyle bakılırken beklenmeyen bir gelişme yaşandı ve 21 Nisan 1967'de düşük rütbeli subaylar başarılı bir askeri darbe gerçekleştirdi. Neredeyse ülkedeki tüm kesimlerin hazırlıksız yakalandığı bu darbeye karşı esaslı bir direniş de gösterilememişti. Cunta'ysa gerçekleştirdiği darbeyi komü-

nistlere karşı gerçekleştirilmiş bir "Devrim" olarak nitelerek çoğunlukla Metak-sas yönetiminin zorba yapısını kendisine miras almayı seçmişti. Komünist olan ya da öyle olduğu sanılan pek çok insan yurtiçinde sürgüne yollandı, tutuklandı ya da tıpkı Georgios Papandreou gibi göz hapsine alındı. Sürgündeki Kral'ın ardından en güçlü adam haline gelen Albay Papadopoulos, başkanlığına ek olarak dışişleri, savunma, eğitim ve hükümet politikaları gibi konuları da zamanla üzerine alarak adeta tek adam haline geldi. Ne var ki, bu yönetimin meşruiyeti oldukça tartışmalıydı. Diğer ülkelerden Cunta'ya ciddi baskı söz konusu olduğu gibi sürgüne gönderilenler arasında muhalif bir cephe oluşturulmuştu. Her şeyden önemlisi de, yönetimin halkın desteğini ve halkın gözündeki meşruiyetini yitirmiş olmasıydı. Bunun en güzel göstergesiye hayatının kalanını göz hapsinde geçi-

ren ve 1968'de ölen Papandreou'nun cenaze törenine katılan kalabalıktı. Tüm bunların neticesinde Cunta'nın işi giderek zorlaşıyor ve destek arayışları da sonuçsuz kalıyordu. Yönetimin kaderiniyse, Kıbrıs'taki gelişmeler belirleyecekti. Kıbrıs'ta Cumhurbaşkanı Makarios ile cuntanın arasının açılması, 17 Kasım 1973'te Atina Politeknik'te başlayan öğrenci ayaklanma sıy la Atina ve Selanik'teki gösteriler ve Türkiye'nin başlattığı Kıbrıs Harekatı, 24 Temmuz 1974'te Yunanistan'da Cunta yönetiminin sonunu getirdi. Askeri önderlerin ve üst düzey yetkililerin gerçekleştirildiği toplantının ardından diktatörlüğe son verilerek demokratik düzene geri dönüşüne karar verildi. Aynı gün yeniden göreve çağrılan Konstantinos Karamanlis başbakanlık görevi için ant içti ve Yunanistan'da yeni dönem başladı.

Potsdam Konferansı (17 Temmuz 1945- 2 Ağustos 1945)

İkinci Dünya Savaşı'nın henüz tam anlamıyla sona ermediği 1944'de gerçekleştirilen Yalta Konferansı ve burada gündeme gelen Yüzde-ler Antlaşması gibi gelişmeler savaş sonrası oluşacak düzenin sinyallerini vermeye çoktan başlamıştı. Bir yandan ABD'yle Sovyetler Birliği arasında ortaya çıkan ve giderek büyüyen rekabet, diğer yandansa yavaş yavaş savaş sonrası kurulacak düzene ilişkin beliren anlaşmazlıklar müttefiklerin ortak bir anlaşma zemini bulup uygulamaya sokmasını zorlaştırıyordu. Özellikle karada yükün büyük kısmını omuzlayan Sovyetler Birliği isteklerini kabul ettirmeye çalışırken, ABD kendisiyle beraber savaştan süper güç olarak çıkmış SSCB'yi kontrol etmek istiyor; İngiltere ABD'ye bağımlılığı çerçevesinde söz sahibi olmaya çalışırken, De Gaul'un etkinliğini her geçen gün arttırdığı Fransa, yeni yönetimin göz ardı edilmesi ve ülkenin müttefiklerce dışlandığı gerekçesiyle diğer üç devlete kızılıyordu. Temmuz 1945'e dek yapılan antlaşmaların tümünde görüşmeler Almanya topraklarının müttefiklerce nasıl paylaşılacağı konusunda kitlenmişti. Savaşı büyük kayıplarla ve fakat zaferle neticelendiren müttefikler, 17 Temmuz'da Potsdam'da toplandıklarında yerine getirmeleri gereken sorumluluk Avrupa'nın yeniden inşasıydı. Birbirine

güvenini yitirmiş ve uzlaşma zeminini her geçen gün biraz daha kaybeden devletlerin bu sorumluluğu yerine getirmesiye hiç de kolay olmayacaktı. Üstelik konferans artan SSCB-ABD rekabeti nedeniyle planlandığı günde değil bundan birkaç gün sonra ancak toplanabilmişti ki, bu belki de yapılacak görüşmelerin nasıl zorlu geçeceğinin en güzel kanıtıydı. Sosyal ve ekonomik pek çok problemin ortaya çıktığı savaş sonrası dünyada hem bu sorunlara çözüm getirmek hem de tam anlamıyla Avrupa haritasını bir daha benzer felaketlere yol açmayacak biçimde yeniden çizerek yeni

bir Avrupa yaratmak için Potsdam'da bir araya gelen müttefikler, Almanya sorunu başta olmak üzere, Polonya toprakları, Montrö'nün değiştirilmesi gibi konuları ele almış ve bu konularla ilgili olarak da çeşitli anlaşmazlıklar yaşanmıştı. SSCB, Batılı devletlerin kendisini düşünmeden hareket ettiklerini belirttikten sonra asıl yükü çeken devlet olarak zararının karşılanmasını istiyordu. Batılı devletlerse, SSCB'nin kendi topraklarını genişletmeyi ve kendisini güçlendirmeyi Avrupa düzeninin önünde tuttuğunu düşünüyordu. Tüm bu dinamikler çerçevesinde yapılan Potsdam Kon-

feransı, gerek İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupasının şekillendirilmesi, gerekse ortaya çıkacak iki kutuplu sistemin dolayısıyla da doğrudan doğruya Soğuk Savaş'ın tarafları ve sınırlarına dair önemli ipuçları vermesi açısından önemli bir an olarak tarihe geçti. Truman, Stalin ve Churchill'in yerine başbakanlık koltuğuna oturan Attlee, Potsdam Konferansı 2 Ağustos'ta kapanırken belki de Avrupa sisteminde çözülemeyen ve 1990'larda yeni bir düzen kurulana kadar sürececek bir yapının ilk adımlarını atmışlardı.

Avrupa'nın Bayrakları

Yiğit KÖSEOĞLU

İspanya

Tarihi çok eskilere, Avrupa'da bilinen ilk insanın ortaya çıkışından daha da öncelere dayanan İber Yarımadası üzerinde tarih boyunca kullanılan bayrakların günümüze ulaşan belgelere göre yaşları da, bu tarihselliği sürdürür biçimde çok gerilere gitmekte. İber Yarımadası'nda kullanılan bayrakların en eskileri 8. ve 9. yüzyıllar arasına tarihlenmektedir. Bu bayrakların en büyük özelliği, bugün çok bölgeli bir devlet özelliği gösteren İspanya'nın bu politik yapılanmasının temelini de bir nevi açıklar şekilde her bölgeye ve yöreye göre değişkenlik göstermesi. Bu sebeple, bu tarihsel dönem içinde ve daha sonrasında bu topraklarda tek bir bayraktan söz etmekten çok bir bayraklar cennetinden söz etmemiz doğru olacaktır. Diğer yandan, bu durum İspanya bayrağına giden tarihsel sürecin karmaşıklaşması sorunuyla da bizleri karşı karşıya bırakmaktadır. İşte bu sorunu çözmek adına İspanya'nın ve dolayısıyla İber Yarımadası'nın siyasi tarihine şekil vermeye başlayan iki aktörü ele alarak başlamakta fayda var. Bu aktörlerden ilki 1035'te Navarre Krallığı'ndan (824-1620) ayrılan Aragon Krallığı (1035-1707) iken, ikinci aktör yine aynı krallıktan ayrılan Kastilya Krallığı (1035-1230) olmaktadır. Aragon Krallığı, 1035'te tarih sahnesine adımını atması üzerinden çok geçmeden yarımadadaki en önemli unsurlardan biri haline geldi, topraklarını genişletti ve dolayısıyla birçok gelişmeyi de derinden etkiledi. Bu krallığın bayrağına baktığımızda üstten aşağıya doğru paralel şekilde sıralanmış beş sarı şeridin dört paralel kırmızı şerit tarafından kesildiğini görmekteyiz. Buraya ufak bir bilgi ekleyelim. Hemen fark edilebileceği gibi bu bayrak bugünkü Katalonya bölgesinin de bayrağıdır, çünkü Aragon Krallığı o dönemde bugünkü Katalonya coğrafyasını içinde barındıran bir krallıktı.

Aragon Krallığı'nın bayrağı

Yarımadadaki ikinci aktörümüz ise Kastilya Krallığı. Bu krallığın bayrağını incelediğimizde kırmızı bir zemin üzerinde sarı renkli, giriş kapısı ve pencerelerinin mavi renkte resmedildiği bir kale görmekteyiz. Resmedilen kalenin anlamına gelecek olursak, bu sorunun cevabı "Kastilya" sözcüğünün içinde saklı, çünkü bu sözcük İspanyolca şatolar ülkesi anlamına gelmekte ve bu açıdan bölgenin şanına yaraşır bir sembolün bayrak olarak seçildiği yorumu getirilebilir.

Kastilya Krallığı'nın bayrağı

Bu noktada şimdi kullanılan İspanya bayrağının renklerinin de ilk kez ortaya çıktığı yorumu yapılabilir, çünkü fark edilebileceği gibi bahsedilen krallıkların bayraklarında sarı ve kırmızı renklerin yoğun olarak kullanılmaktadır. Tarihler 1230'u gösterdiğinde şimdiki İspanya topraklarında önemli bir gelişme yaşandı. Kastilya Krallığı ve León Krallığı (930-1301) birleşerek Kastilya Hükümdarlığı'nı (The Crown of Castile, 1230-1716) kurdu. Bu yeni hükümdarlığın bayrağı da farklı iki siyasi yapılanmanın bayraklarının birleşiminden oluştu. Bu bayrağa baktığımızda sol üst ve sağ alt köşede Kastilya Krallığı'nın bayrağının, sağ üst ve sol altta da León Krallığı'nın beyaz zemin üzerinde mor renkli bir aslanın yer aldığı bayrağının durduğunu görmekteyiz.

Kastilya Hükümdarlığı'nın bayrağı

15. yüzyılın ortalarında Habsburg hanedanlığı İspanya tahtında söz sahibi hale geldi ve bu değişimle beraber Kastilya Hükümdarlığı'nın bayrağı yerini bir başka bayrağa bıraktı. Bu hanedanlık döneminde beyaz zemin üzerinde kırmızı ve budaklı şekilde resmedilen, Burdunгы olarak adlandırılan kırmızı bir haçın bulunduğu bay-

rak kullanıldı. Bu bayrak İspanya Kralı V. Charles (1519-1556) döneminde ufak bir değişikliğe uğradı ve zemini sarı yapıldı, çünkü krala göre bu bayrak Birleşik Krallığın bayrağıyla büyük benzerlik göstermekteydi ve de değiştirilmesi gerekiyordu.

Burdunгы ve Kral V. Charles'in sarı zeminli bayrağı

1700'de V. Philip (1700-1724) İspanya kralı oldu ve Habsburglar'dan sonra İspanya'da Bourbon hanedanlığı dönemi başladı. Bu dönemde iki bayrak kullanıldı: İlk bayrak 1701-1748 tarihleri arasında, ikinci bayraksa 1748-1785 tarihleri arasında. İki bayrakta da zemin beyazken tek fark bayrakta yer alan armaların şekilleriydi.

1701-1748 ve 1748-1785 yıllarında kullanılan bayraklar

1759'da III. Charles İspanya kralı oldu ve 1785'te bayrağı değiştirmeye karar verdi. Bu kararla birlikte bugünkü İspanya bayrağının atası olan bayrak da doğmuş oldu. Bu bayrak bugünkü İspanya bayrağı gibi kırmızı, sarı ve kırmızı şeritlerden oluşmaktaydı ve ortasında bir arma bulunuyordu.

III. Charles'in bayrağı

İspanya Bayrağı

1931'e kadar kullanılan bu bayrak, 1931'de monarşinin devrilmesiyle terk edildi ve yerine üstten aşağıya doğru kırmızı, sarı ve mor şeritlerden oluşan, ortasında Kastilya, Leon, Aragon ve Navarre bölgelerinin armaları ve Granada'yı temsil eden sütunların birleşiminden oluşan bir armanın bulunduğu bayrak kullanılmaya başlandı.

1931-1939 yılları arasında kullanılan bayrak

1939'da İspanya iç savaşı bitti ve General Franco diktatör oldu. Bu dönemde bayrağın ortasındaki armayı tutan bir kartal eklendi ve yıllar içinde (1939-1945, 1945-1977, 1977-1981) bu kartalın boyutları ve kimi zaman şekli birkaç kez değiştirildi. Bu değişimler General Franco döneminde meydana gelen ufak değişiklikler olarak sayfalarda kaldı.

1939-1945 yılları 1945-1977 yılları 1977-1981 yılları

1981'e gelindiğinde İspanya'da cumhuriyet ilan edildi ve İspanya Anayasası'nda kırmızı, sarı ve kırmızı şeritli bayrak ortasına arma ile birlikte İspanya Devleti'nin ulusal bayrağı olarak kabul edildi.

BASINDA TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİNİN 50 YILI

Milliyet
Halk Gazetesi

KURUCUSU: ALI NACI KARACAN

bugün
13
sayfa
10
lira

banker
vasil prokopo

4
TEMmuz
1980

DEMİREL: «GENSORU PSİKOZU ÜLKEDİ HER ŞEYİ GEVŞETTİ»

UÇMA KORKUSU KALKINCA UÇAK YOLCULARI ARTTI

Karakas, başkan adayı olmaktan vazgeçti

Çorum'da bir köyü basan sağcı teröristler bir işçiyi öldürdü

Türkiye, tam üyelik için AET'ye 3 hafta içinde başvuracak

MILLİYET ve MİLLİET'in yeni hizmeti

Kur'asız, kuponsuz ve beklemeden en geç 1 ayda teslim

TAKSİTLE BİSİKLETLER

Kampanya 9 temmuzda başlıyor

...Hem de peşin fiyatına

Geniş bilgi 8. sayfada

Zeki Müren'e, «Paşa geçmiş olsun» diye tempo tutuldu

BU YIL İÇİN 12.2 MİLYON TON PETROL BAĞLANTISI YAPILDI

İşin'den 500 bin ton hacir petrol geliyor

İşin'e ilk 300 milyon dolar için ödeme yapılması bekleniyor

4 Temmuz 1980'de Milliyet gazetesinde yayınlanan bu haber, ATAUM bünyesinde hazırlanan "Basında Türkiye-AB İlişkilerinin 50 Yılı" (ed. Erdem Denk) başlıklı kitaptan alınmıştır.

Türkiye-AB ilişkileri, çeşitli iniş-çıkışlara rağmen tarafların bir şekilde sürdürmekte kararlı görüldükleri ve somut gelişmelerin çok ötesinde anlam yükledikleri bir süreç. Bu 50 yıllık sürecin kimisi unutulmuş kimisi de belleklerde yer eden halkalarının basın tarafından farklı kanatları tarafından nasıl haberleştirildiği de önemli. Zira yazılı basın, sadece tarihsel gelişmeleri bir bütünlük içinde değerlendirmek ve siyasal süreçlerin izini sürmek açısından değil, ilgili gelişmelerin yaşandıkları andaki algılanış ve yansıtılış şekillerini tespit etmek açısından da ziyadesiyle "öğretici" olabilir. Farklı dönemlerde farklı gelişmeler konusunda Türkiye'de oluşan farklı algıları çarpıcı bir şekilde tespit etme olanağı yaratacağı için...

BENİM AVRUPAM

TEMMUZ 2011

Estonya'nın Avrupa Deneyimi*

Aivo Orav

İlk başta değinmem gereken önemli bir husus, Estonya'nın İkinci Dünya Savaşı'ndan önce bağımsız bir devlet olduğudur. Sovyetler tarafında işgal edildik ve bu işgal biraz uzun sürdü (50 yıl kadar). Ancak Estonya halen İkinci Dünya Savaşı'ndan önce olduğumuz hali gibidir. Ülkelerin büyük bir çoğunluğu Türkiye gibi bağımsızlığımızı yeniden tanımıştır ve buna çok müteşekkirciz.

1990'da NATO ve AB yolunda çalışmalar başladığımızda bu bizim için çok büyük bir hayaldi. Bir gün AB ve NATO üyesi olacağımıza inanmıyorduk, ancak AB ve NATO üyesi olmasak da Estonya'nın yapacağı bütün reformların çok çok önemli olduğunu fark ettik. Bunları yapmamızın sebebi, bu iki örgüte üye olmaya hazır olduğumuzu göstermekti ve bunu başardık ve şu noktada bu hayalimizi gerçekleştirmiş olduk. Bugün Estonya hem AB hem de NATO üyesidir.

Avrupa bizim için neden bu kadar önemli oldu? İkinci Dünya Savaşından önce de biz Avrupa'ya aittik ve bizim isteklerimize bağlı olmamız olsa da işgal altında olduğumuzda da Avrupa'ya aittik. Biz işgal altında kalmak ve Sovyetler Birliği'nin bir parçası olmak istemedik. Bizim en büyük hayalimiz AB'nin, bu ailenin bir üyesi olmaktı. AB'ye katılımdan önceki referandum kampanyasında sanki halkın yüzde ellisi istiyormuş gibi bir tutum sergilendi.

Bazı kişiler AB üyesi olmanın gerekli olmadığını söyledi, bazılarıysa buna ihtiyacımız

olduğunu. AB üyesi olmanın gerekli olmadığını söyleyenler "çok iyi ekonomik performansımız"ın olduğunu ve bu bürokratik ve sosyalist sistemde her şeye önceden sahip olduğumuzu ve birçok şey kaybedeceğimizi ileri sürdüler. Ancak AB fikrini destekleyenler çok küçük bir ülke olsak da AB'nin içinde olduğumuzda Avrupa Birliği'nin politika alanlarını etkileyebileceğimizi söyledi. Bazıları bu kişilere gülüyorlar ve nasıl etkili olabileceğimizi soruyorlardı. Ancak şu anda görebiliyoruz ki evet, Estonya AB siyasetini etkileyebiliyor.

Öncelikle hemen hemen her durumda uzlaşma var ve 27 ülkenin oybirliği gerekiyor. Aynı zamanda güvenlik konusunda da AB'ye bağlıyız. Tabii ki NATO güvenliği ele alan örgüt, ancak aynı zamanda AB de güvenlik konusunda bizim için çok önemliydi. Bu nedenle her anlamda, değerleri paylaşmakta, güvenlik konusunda, Estonya halkının mutluluğu konusunda gördük ki AB bizim için doğru bir seçim oldu.

Estonya, Sovyetler Birliği'nin bir parçasıyken işgal altındaydı ve bu çok uzun bir süre idi ve birçok insan Estonya'nın artık Sovyetler Birliği'nden ayrılabilmesine inanmıyordu. Ancak bu fikir yine de önemlidir. Estonya halkı her yıl Amerikan Başkanı'nın Estonya'yı hiçbir zaman Sovyetler Birliği'nin bir parçası olarak görmediğinin onayını almak için bağımsızlık günümüz olan 24 Şubat'ta -Amerika'nın Sesi radyosu- nu dinliyordu.

Bu bizim için çok önemliydi, çünkü duygusal olarak bir daha asla bağımsız olamayacağımızı düşünüyorduk, ancak yine de bu teyit bizim için çok önemliydi. Ve 1980'lerin sonlarına gelindiğinde Estonya'da Finlandiya haber kanalını izleme olanağına sahiptik ve bu Sovyetler Birliği'ndeki tek özgür medya kaynağıydı. Bu nedenle de ne olduğunun farkındaydık çünkü gazete okuyamıyorduk. Sadece tarihler doğruduydu ve geriye kalan her şey bir yalandan ibaretti.

1980'lere gelindiğinde ben bir Üniversite öğrencisiydim ve özellikle öğrenciler bağımsızlık fikrini düşünmeye başladılar ve ilk defa Estonya bayrağı sokaklara taşındı. Bundan önce Estonya bayrağını sokakta taşımak hapse girme sebebiydi. Ancak ilk defa 1987'de bayrağımız sokaklara taşındı.

Daha sonra bağımsızlığımız hakkında, kendi para birimimiz hakkında hayaller kurmaya başladık ve bu bizim için inanmadığımız büyük bir hayaldi. Bu noktada her şey çok çabuk değişmeye

başladı. Sonra Estonya, halkı, hemen hemen herkes yeniden bağımsız olmak istedi ve bu nedenle bağımsızlığa doğru insanları harekete geçirmek çok daha kolay oldu. Tabii ki ilk defa bağımsızlığımızı ilan etmek ya da yeniden ilan etmek söz konusuydu ve Ağustos 1991'de bunu başardık. Ve bu tarihte Rusya Federasyonu da bağımsızlığımızı tanıdı.

Bir de Sovyetler Birliği çöktükten sonra bağımsız olduğumuza dair bir hikaye var ancak bu yanlıştır. Biz Ağustos ayında yeniden bağımsız olduk, ancak Sovyetler Birliği Aralık ayında çöktü. Bu nedenle o tarihte halen Sovyetler Birliği'nin bir parçası olan ülkeler bizi Sovyetler Birliği'nin halefi olarak görür. Bundan sonrası çok zordu, ancak Estonya için bağımsızlık sözü çok önemliydi, çünkü insanlar için bağımsızlık yemek yemekten, sağlıklı olmaktan daha önemliydi.

Bağımsızlıktan sonraki ilk yıllarda, (1991-1992) Estonya için durum çok karmaşıktı çünkü yapacak hiçbir şey yoktu, mağazalardan alınabile-

cek hiçbir şey yoktu, dükkanlar bomboştu, petrol istasyonlarında yapılacak bir şey yoktu çünkü arabalara doldurulacak benzin yoktu. Bunun nedeni Rusya Federasyonu'nun Estonya'yı ekonomik ablukaya almasıydı. Ancak bu bir yerde Estonya için iyi oldu çünkü Estonyalı işadamları Rusya Federasyonu ya da eski Sovyet ülkeleriyle iş ilişkilerini sürdürmedi. Bu nedenle yüzlerini batıya dönmek durumunda oldular. Böylece İsveç, Finlandiya ve Almanya gibi ülkelerle iş yapmaya başladık. Bunlar sayesinde ekonomimiz çok hızlı bir şekilde ivme kazandı ve planlı ekonomiden pazar ekonomisine geçişimizde hiçbir zorlukla karşılaşmadık. Her şey bir gecede oldu ve 1992 yılında döviz reformu yapıldığında Estonya Kronu'nu takdim ettik. Bir süre sonra dükkanlar çeşitli ürünlerle doldu ama insanlarımız bü-

yük bir zorluk yaşadılar. Eski- den bu dükkanlara gidip orada buldukları her şeyi alabilirlerdi. Şimdi ise satın alma sorunu yaşıyorlardı, çünkü her şey çok pahalıydı ve insanların alım gücü yoktu.

1992'de ülkede ilk kez parlamento ön seçimleri yapıldı ve en genç hükümet iktidara geldi. Başbakanımız 30, Dışişleri Bakanımız 26 yaşındaydı ve ekonomiye dair hiçbir şey bilmiyorlardı. Milton Friedman'ın kitaplarını aldılar ve o kitaplarda yazan her şeyi uyguladılar. Amerikalılar Estonya'ya geldiğinde onlara "siz böyle kitaplar yazıyorsunuz, burada o kitaplardan yararlanan kişiler var" diyeceklerdi.

Bu liberal bir süreçti. Her şey eski sahiplerine geri verildi. Ülkeler eski topraklarınızı geri almak için size seçim sunarlar. Bizde öyle bir şey olmadı. O toprakların sahipleri-

rinin torunları II. Dünya Savaşından önce sahip oldukları Avustralya'da, ya da ABD'de de olsalar, toprakların hepsini zaten geri almışlardı.

1992-93 yılları arasında yapılan reformlar sayesinde, ekonomimiz gelişti ve Avrupa Birliği ile müzakerelere iyi bir temel sağladı. İlk faslı müzakereye başladıktan sonra çok kısa bir sürede kapadık, çünkü müzakere edecek hiçbir şey yoktu. Reformlarımız her şeyi önceden görmüştü. Müzakereler sürerken gemi taşımacılığı, vergiden muaf olma, Baltık Denizinde ticaret, turistik alanlar, alkollü içecekler ve parfümler gibi konular nedeniyle turistleri kaybetmekten korktuk. 1990'ların başında yaptığımız reformlar nedeniyle Avrupa Birliği ile müzakerelerde büyük bir sorun yaşamadık.

Lizbon Antlaşması nedeniyle

Avrupa Birliği değişmekte. Birlik içinde pek çok yenilik olacak, pek çok yeni iş yaratılacak. Bu şimdilik kağıt üzerinde. Zamanla uygulamaya konulacak. Bu çok büyük bir sistem, mutlaka eleştirilecek. Avrupa'da savaşlar oldu. Bu nedenle kuruldu birlik. Çok fazla bürokrasiye ve pek çok düzeyde eşgüdümeye ihtiyaç olsa da, iyi bir girişimdir. Eğer Avrupa'da artık savaşların olmadığını düşünürsek ve eski düşmanlar ortak projelerde Avrupa'yı daha yaşanır hale getirmek için çalışıyorlarsa bu çok önemlidir.

Bu kriz dönemi aşırı uçlardaki partiler popüler olmaya başladı. Birbirimize kenetlenirsek Avrupa'da savaşlar olmaz. Bu krizleri aşabilirsek bundan Avrupa'nın öğreneceği çok şey vardır.

*ATAUM'un Estonya'nın Ankara Büyükelçisi Aivo Orav'la gerçekleştirdiği söyleşiden uyarlanmıştır.

Avrupa
Gündemi...

ATAUM
e-bülten